WILLIAM SHAKESPEARE

Romeo a Julie

AUDIOKNIHY CZ · AUDIOKNIHYCZ.CZ

William Shakespeare

Překlad z anglického originálu (Project Gutenberg #1513), 2026.

PROLOG

[Vstupuje Chorus.]

CHORUS.
Dva rody stejně vzácné urozenosti
ve Veroně, kde děj náš začínáme,
ze starých křivd se vzňaly do zlosti
a čistou krev si rodnou krví mažem.
Z osudných beder těchto nepřátel
pár milenců se zrodí, hvězdám k zmaru,
a jejich pád, co nese smrt i žel,
pohřbí i dávnou kletbu toho sváru.
Tu děsnou pouť, kde láska smrti patří,
i rodičovský hněv, co zdál se věčný,
a jejž až konec dětí v míru zhatří,
dvě hodiny vám hraje jeviště dnešní;
a čeho hra tu snad nedovypráví,
to pílí herců se vám dnes vynahradí.

[Odchází.]

AKT I.

AKT I. – SCÉNA I. Veřejné prostranství.

[Vstupují Sampson a Gregorio, ozbrojení meči a puklíři.]

SAMPSON.
Gregorio, dám ti slovo: my dva uhlí nosit nebudeme.

GREGORIO.
Správně, jinak bychom byli uhlíři.

SAMPSON.
Myslím, že když nás popadne vztek, tasíme.

GREGORIO.
Jo, dokud ti kat nestáhne krk z chomoutu.

SAMPSON.
Já když se naštvu, bodnu rychle.

GREGORIO.
Ale rychle se nenaštveš, aby ses zmohl na bodnutí.

SAMPSON.
Mě naštve každý pes z toho rodu Monteků.

GREGORIO.
Naštvat znamená hnout se – a být statečný znamená stát. Takže

když se naštveš, utečeš.

SAMPSON.
Pes z toho rodu mě naštve tak, že se nehnu. Vezmu zeď každému mužskému i ženské od Monteků.

GREGORIO.
To tě usvědčuje jako slabocha, protože nejslabší jde ke zdi.

SAMPSON.
Pravda. A proto ženské, poněvadž jsou slabší nádobky, se vždycky tisknou ke zdi. Takže Montekovy mužské od zdi odstrčím a jejich ženské ke zdi přitisknu.

GREGORIO.
Spor se vede mezi našimi pány a námi, jejich lidmi.

SAMPSON.
To je jedno. Předvedu se jako tyran: až se vyperu s muži, budu k ženám laskavý – uříznu jim hlavy.

GREGORIO.
Hlavy ženským?

SAMPSON.
Ano, hlavy ženským, nebo věnec jejich panenství – ber to v jakém smyslu chceš.

GREGORIO.
V jakém smyslu to vezmou, poznají ty, co to ucítí.

SAMPSON.
Mě ucítí, dokud se dovedu postavit. A je známo, že jsem docela pěkný kus masa.

GREGORIO.
Dobře, žes nemasem rybím; byl bys sotva na slanou tresku. Tas, čím se oháníš, jde sem někdo z rodu Monteků.

[Vstupují Abram a Baltasar.]

SAMPSON.
Mám tasenou zbraň. Hádku začni, já ti kryju záda.

GREGORIO.
Jak? Záda otočíš a utečeš?

SAMPSON.
Neboj se o mne.

GREGORIO.
Na mou duši, bojím se tě!

SAMPSON.
Mějme zákon na své straně. Ať začnou oni.

GREGORIO.
Zamračím se, až půjdou kolem, a ať si to vysvětlí, jak chtějí.

SAMPSON.
Ne jak chtějí, ale jak si dovolí. Já na ně kousnu palec, a jestli to spolknou, bude to pro ně hanba.

ABRAM.
To si na nás, pane, koušete palec?

SAMPSON.
Koušu si palec, pane.

ABRAM.
Ale na nás si ten palec, pane, koušete?

SAMPSON.
[Stranou Gregoriovi.] Je zákon na naší straně, když řeknu ano?

GREGORIO.
Není.

SAMPSON.
Ne, pane, nekoušu si palec na vás, pane; ale palec si koušu, pane.

GREGORIO.
Chcete snad, pane, hádku?

ABRAM.
Hádku, pane? Ne, pane.

SAMPSON.
Ale jestli chcete, pane, jsem vám k službám. Sloužím u pána, co se vyrovná vašemu.

ABRAM.
Ne lepšímu.

SAMPSON.
Dobrá, pane.

[Vstupuje Benvolio.]

GREGORIO.
Řekni lepšímu; jde sem jeden z našeho pána příbuzných.

SAMPSON.
Ano, lepšímu, pane.

ABRAM.
Lžete.

SAMPSON.
Tasit, jste-li muži! Gregorio, nezapomeň na svůj drtivý sek.

[Bijí se.]

BENVOLIO.
Dost, blázni! Schovejte meče, vždyť nevíte, co děláte.

[Srazí jim zbraně.]

[Vstupuje Tybalt.]

TYBALT.
Co, taseno – a mezi sluhy bez cti?
Obraťte se, Benvolio, a hleďte v svou smrt.

BENVOLIO.
Já jenom hledím zjednat zase mír;
schovej svou zbraň, nebo s ní pomoz rozdělit je.

TYBALT.
Co, taseno – a o míru chceš mluvit?
Já slovo mír mám v nenávisti jako peklo,
jako každého Monteka – i tebe:
tak braň se, zbabělče!

[Bijí se.]

[Vstupují tři nebo čtyři měšťané s kyji.]

PRVNÍ MĚŠŤAN.
Kyje, sudlice, halapartny! Bijte! Dolů s nimi!
Dolů s Kapulety! Dolů s Monteky!

[Vstupuje Kapulet v županu, s paní Kapuletovou.]

KAPULET.
Co je to za hluk? Můj dlouhý meč mi dejte, honem!

PANÍ KAPULETOVÁ.
Berlu, berlu! Nač voláš po meči?

KAPULET.
Můj meč, povídám! Starý Montek sem jde,
a mečem se mi vzdorovitě ohání.

[Vstupuje Montek a paní Monteková.]

MONTEK.
Ty padouchu, Kapulete! – Nedržte mne, pusťte!

PANÍ MONTEKOVÁ.
Ani krok nehneš, abys hledal nepřítele.

[Vstupuje kníže Escalus s družinou.]

KNÍŽE.
Vzbouření poddaní, nepřátelé míru,
rouhači, co svou krví špiníte ocel sousedovu –
copak neslyší? Hej, vy muži – vy zvěři,
co hasí oheň zhoubné zběsilosti
rudými zdroji ze svých vlastních žil –
pod trestem útrpným, z těch krvavých dlaní
vrhněte na zem rozkalené zbraně
a slyšte rozsudek svého hněvivého knížete!
Tři pouliční rvačky z větrné pletky,
tebou, starý Kapulete, i tebou, Monteku,
třikrát rušily tento klid našich ulic
a stařešiny Verony donutily

odložit vážnou, důstojnou ozdobu,
chopit se starých sudlic rukou neméně starou,
rzí míru zjizvenou, aby zjizvený hněv váš rozsekly.
Kdo ještě jednou poruší klid v ulicích,
životem zaplatí za rušení míru.
Pro tento čas se všichni rozejděte:
ty, Kapulete, půjdeš se mnou dál;
a Montek, ty se dostavíš dnes odpoledne,
abys poznal naši vůli v tomto případu,
k staré Svobodě, k našemu soudnému místu.
Ještě jednou, pod trestem smrti, všichni rozchod!

[Odcházejí Kníže a jeho družina; Kapulet, paní Kapuletová, Tybalt, měšťané i sluhové.]

MONTEK.
Kdo roznítil tu starou při nanovo?
Mluv, synovče: byls u toho, když to začalo?

BENVOLIO.
Zde byli sluhové tvého protivníka
a tví, v tuhém boji už, než jsem se přiblížil.
Já tasil, abych je rozdělil; v tu chvíli přišel
ohnivý Tybalt, s mečem připraveným,
a ten, jak dýchal vzdor do mých uší,
jím kolem hlavy mával, krájel vzduch
– vzduch neraněn mu syčel na posměch.
Zatímco jsme si pak vracívali rány,
přicházeli další a další, bili se po obou stranách,
až dorazil Kníže, který obě strany rozehnal.

PANÍ MONTEKOVÁ.
Ó kde je Romeo, viděls ho dnes?
Jsem velmi ráda, že nebyl v té rvačce.

BENVOLIO.
Má paní, hodinu předtím, než ctěné slunce
nahlédlo zlatým oknem východu,
mě neklid v nitru hnal se projít ven,
kde pod stromovím javorovým sykomor,
co zapouští kořeny k západní straně města,
tak časně jsem zahlédl vašeho syna.
Zamířil jsem k němu, on však mne zpozoroval
a vkradl se do houštin lesa.
Já, měře jeho city vlastním svým,
jenž tenkrát hledal, kde by nikdo neviděl,
jsa sám sobě přítěží už dost,
šel za svým rozmarem, ne za jeho,
a rád jsem vyhnul tomu, kdo mi rád prchal.

MONTEK.
Nejedno jitro bývá tam viděn:
slzami zdvíhá rosu ranní krajiny,
mraky k mrakům přidává svými vzdechy;
jen co však slunce všechno rozveselí
a začne tam docela daleko na východě
odhrnovat stinné záclony z Aurořina lože,
od světla se krade syn můj těžký domů,
v komoře své se za závorou skryje,
okenice zavře, denní jas vytěsní
a sám si udělá umělou noc.

Černé a zlověstné to zdání muselo by být,
pokud dobrá rada té příčině nepomůže.

BENVOLIO.
Můj vznešený strýče, znáš tu příčinu?

MONTEK.
Ani neznám ji, ani se od něho nedovím.

BENVOLIO.
Dolehls na něho nějakým způsobem?

MONTEK.
Jak já sám, tak mnoho jiných přátel;
on však, rádce vlastních náklonností svých,
sám sobě – nechci říci, jak upřímný –
sám sobě tak uzavřený a tak sevřený,
tak daleký jakéhokoli dohledání,
jak poupě, kousnuté závistivým červem
dříve, než rozprostřelo své sladké listy do vzduchu
či obětovalo svou krásu slunci.
Kdybychom poznali, odkud smutek jeho vzejde,
rádi dali bychom lék – jak rádi víme.

[Vstupuje Romeo.]

BENVOLIO.
Pohleď, kde přichází. Odstupte, prosím, stranou,
já poznám jeho zármutek, nebo mě tvrdě odmítne.

MONTEK.
Kéž bys měl tolik štěstí u svého zdržení,
že uslyšíš pravdivou zpověď. Pojď, paní, pryč.

[Odcházejí Montek a paní Monteková.]

BENVOLIO.
Dobrého jitra, bratránku.

ROMEO.
Je den tak mladý?

BENVOLIO.
Právě odbila devátá.

ROMEO.
Ach, smutné hodiny se vlečou dlouze.
Byl to můj otec, co odtud spěchal tak rychle?

BENVOLIO.
Byl. Jaký zármutek Romeovy hodiny prodlužuje?

ROMEO.
Že nemám to, co kdybych měl, by krátilo je.

BENVOLIO.
Zamilován?

ROMEO.
Mimo –

BENVOLIO.
mimo lásku?

ROMEO.
Mimo přízeň té, k níž láska mě poutá.

BENVOLIO.
Ach, že láska tak něžná v pohledu

tak krutá bývá v samém dotyku.

ROMEO.
Ach, že láska, jíž pohled stále rouška kryje,
i bez očí si cestu k vůli zjednat umí!
Kde budem obědvat? Ó bože, jaká rvačka tu byla?
Nic nevyprávěj, slyšel jsem to vše.
Je toho mnoho s nenávistí – a víc s láskou:
pročež, ó rvoucí lásko, ó milující záští!
Ó cokoli, z ničeho zrozené!
Ó těžká lehkost, vážná marnivost!
Zpotvořený chaos spořádaných tvarů!
Olověné peří, jasný dým, ledový oheň, nemocné zdraví!
Nespavý spánek, co není, čím se zdá!
Takovou lásku cítím – a necítím v ní lásku.
Nesměješ se?

BENVOLIO.
Ne, bratránku, spíš pláču.

ROMEO.
Dobré srdce, nad čím?

BENVOLIO.
Nad tím, co srdce tvé tíží.

ROMEO.
Takový je lásky přečin.
Mé vlastní žaly leží tíží v hrudi,
jež rozmnožíš, až přidáš k nim svůj díl
své lítosti. Láska, kterou jsi mi projevil,
mé přetékající žalosti jen přisadí.
Láska je dým ze vzdechů povstalý;

pročištěná – oheň, co v očích milenců plá;
pobouřená – moře z milenčích slz;
co jest ještě? Nejrozumnější šílenost,
hořký jed i sladký lék zároveň.
Sbohem, můj bratránku.

[Chce odejít.]

BENVOLIO.
Počkej! Půjdu s tebou:
necháš-li mě tu, křivdíš mi.

ROMEO.
Pah! Já jsem se ztratil; nejsem zde.
Toto není Romeo – ten je někde jinde.

BENVOLIO.
Pověz mi vážně: koho miluješ?

ROMEO.
Mám snad kvílet a říci ti to?

BENVOLIO.
Kvílet? Ne – jen vážně mi pověz, koho.

ROMEO.
Žádat nemocného, aby vážně sepsal závěť –
to je slovo pro toho, kdo takto stůně, zlé.
Vážně, bratránku, miluji jednu ženu.

BENVOLIO.
Trefil jsem tak blízko, když jsem řekl, že miluješ.

ROMEO.
Výborný střelec. A ta, již miluji, je krásná.

BENVOLIO.
Krásný cíl, bratránku, je nejsnáz zasažen.

ROMEO.
V tom cíli ale míjíš: ji Amorův šíp nezraní,
má Dianin důvtip;
a v pevné zbroji cudnosti ozbrojená
před slabým dětským lukem lásky nedotčena žije.
Nesnese obléhání milostných slov,
ni útok očí, které svádějí,
ni klín svůj neotevře zlatu, co i světce svádí:
ach, bohatá je v kráse, chudá jen tím,
že s její smrtí všechen její poklad zajde.

BENVOLIO.
Zapřísahla se tedy, že navždy zůstane čistá?

ROMEO.
Zapřísahla; a tím skromným šetřením veliké mrhání činí;
neb krása hladovějící její přísností
budoucím pokolením krásu upírá.
Příliš krásná, příliš moudrá; moudře příliš krásná,
by si zasloužila blaho zoufalstvím mým.
Odpřisáhla lásku; a v té přísaze
žiji mrtev, co o tom teď vyprávím.

BENVOLIO.
Dej na mou radu: zapomeň na ni.

ROMEO.
Ó nauč mě, jak zapomenout mohu myslet.

BENVOLIO.
Volnost dávej svým očím;
hleď na krásy jiné.

ROMEO.
Jenže to je cesta,
jak krásu její znovu připomínat.
Ty blažené škrabošky, co líbají čela paní,
tím černem připomenou nám, že krásu skrývají;
kdo náhle oslepne, nemůže zapomenout
na drahocenný poklad svého někdejšího zraku.
Ukaž mi ženu, co předčí každou krásu –
k čemu je krása její, než jako lístek,
na němž bych četl: ta, co předčí ji, šla kolem?
Sbohem; ty nemůžeš mě naučit zapomenout.

BENVOLIO.
Tu nauku ti splatím – nebo zemřu dlužen.

[Odcházejí.]

AKT I. – SCÉNA II. Ulice.

[Vstupuje Kapulet, Paris a Sluha.]

KAPULET.
Montek je stejnou pokutou vázán jako já,
pod stejným trestem; a myslím, že to není těžké
pro muže našich let, by zachovali mír.

PARIS.
Oba jste ctěni pro svůj dobrý rod
a škoda, že jste tak dlouho byli v sváru.
Ale teď, můj pane, co odpovíte mé prosbě?

KAPULET.
Jen zopakuji, co již dřív jsem řekl.
Mé dítě sotva poznalo svět;
nespatřila ani čtrnácti let obrat;
nechť ještě dvě léta uvadnou v své pýše,
než ji za zralou nevěstu uznati smíme.

PARIS.
Mladší než ona šťastnými matkami bývají.

KAPULET.
A příliš brzy pokaženy ty, co příliš brzy jsou.
Země pohltila všechny mé naděje, krom ní;
ona je paní vší mé země, mou nadějí:
leč dvoř se jí, Parisi vlídný, získej srdce její,
má vůle k její svolnosti jen částí jest;

a svolí-li, v okruhu jejího výběru
leží mé svolení i přízeň slov.
Dnes v noci pořádám svůj starý dávný ples,
k němuž jsem pozval hostů dlouhou řadu,
jak jen mám rád; a vy k nim přibudete,
jeden navíc, nejvítanější, zvýší počet můj.
V mém skromném domě spatříte dnes v noci
ty hvězdy, jež po zemi chodí a činí temné nebe jasným:
takovou útěchu, jakou cítí mládí
– když dubnu, krásně oděnému, patou šlape
na kulhavou zimu – takovou slast
mezi svěžími poupaty žen dnes v noci
zdědíte v mém domě. Všechny poslyš, všechny viz,
a milý ti bude nejvíc ten, čí zásluha nejvíc je:
a mezi mnohými, až lépe uvidíš,
ta má snad počtem obstojí, byť v míře nic.
Pojď, jdi se mnou. – Chlapče, utíkej mi
po krásné Veroně; najdi ty, jejichž jména
jsou tady napsána *[podává papír]*, a jim řekni:
můj dům a vlídné přijetí jsou jim k službám.

[Odcházejí Kapulet a Paris.]

SLUHA.
Najdi mi ty, jejichž jména jsou tady napsána! Je psáno, že švec se má starat o svůj loket a krejčí o svůj kopyt, rybář o svůj štětec a malíř o své sítě; ale já jsem poslán najít ty, jejichž jména jsou tu napsána, a nikdy nemůžu zjistit, jaká jména to psavý člověk tady napsal. Musím k někomu učenému. Právě vhod!

[Vstupují Benvolio a Romeo.]

BENVOLIO.
Pah, člověče, jeden oheň druhým uhasíná,
jedna bolest druhou mukou polevuje;
roztoč se – a protičným obratem si pomůžeš;
jeden zoufalý žal se druhým teskem léčí:
nachytej do oka svého novou nákazu –
a smrtelný jed té staré v tobě zajde.

ROMEO.
Tvůj jitrocelový list je na to výborný.

BENVOLIO.
Na co, prosím tě?

ROMEO.
Na tvůj odřený holeň.

BENVOLIO.
Nu, Romeo, jsi šílený?

ROMEO.
Nejsem šílený, jsem spoutaný víc než šílenec:
zavřený v žaláři, bez jídla držený,
bičovaný a trýzněný a – dobrý den, dobrý muži.

SLUHA.
Dejž pánbůh dobrý den. Prosím vás, pane, umíte číst?

ROMEO.
Umím – vlastní osud ve svém neštěstí.

SLUHA.
Snad jste se to naučil zpaměti. Ale prosím, umíte číst i to, co vidíte?

ROMEO.
Umím, jestliže znám písmena a jazyk.

SLUHA.
Řekl jste poctivě; buďte zdráv!

ROMEO.
Počkej, chlape; umím číst.

[Čte dopis.]

Signor Martino a jeho žena a dcery;
hrabě Anselmo a jeho krásné sestry;
paní vdova z Utruvia;
signor Placentio a jeho půvabné neteře;
Merkucio a jeho bratr Valentýn;
můj strýc Kapulet, jeho žena a dcery;
má krásná neteř Rosalina a Livia;
signor Valentio a jeho bratranec Tybalt;
Lucio a živá Helena.

Pěkná společnost. *[Vrací papír.]* Kam mají přijít?
SLUHA.
Nahoru.

ROMEO.
Kam, k večeři?

SLUHA.
K nám domů.

ROMEO.
K čímu domu?

SLUHA.
K mému pánovi.

ROMEO.
Opravdu, měl jsem se zeptat dřív.

SLUHA.
Teď vám to povím bez ptaní. Můj pán je velký, bohatý Kapulet;
a jestli nejste z rodu Monteků, prosím, přijďte vypít číšku vína.
Buďte zdráv!

[Odchází.]

BENVOLIO.
Při téže starodávné hostině u Kapuletů
večeří krásná Rosalina, kterou tolik miluješ,
spolu se všemi obdivovanými krasavicemi Verony.
Vyjdi tam a nezaujatým okem
srovnej její tvář s těmi, které ti ukážu,
a já učiním, abys svou labuť za vránu měl.

ROMEO.
Když zbožné modlářství mého zraku
takovou lež by neslo – ať se slzy v oheň mění;
a tyto oči, co tolikrát se topily, by nikdy nezhynuly –
ať jako průzrační kacíři shoří za své lži.
Někdo krásnější než má láska? Vševidoucí slunce
jí rovnou nevidělo od počátku světa.

BENVOLIO.
Pah, viděls ji krásnou, nikdo jiný tam nebyl,
sama se sebou se v obou očích vážila:
ale v tom křišťálovém mištění ať jsou zváženy

tvoje milovaná paní a jiná dívka,
již ti ukážu zářit na tom plese –
a sotva se bude zdát krásná ta, co nyní září nejvíc.

ROMEO.
Půjdu s tebou, ne spatřit něco cizího,
ale těšit se nádherou mé vlastní.

[Odcházejí.]

AKT I. – SCÉNA III. Pokoj v Kapuletově domě.

[Vstupuje paní Kapuletová a Chůva.]

PANÍ KAPULETOVÁ.
Chůvo, kde je má dcera? Zavolejte mi ji sem.

CHŮVA.
Tak při mém panenství, co ve dvanácti měla,
jsem ji už volala. Hej, jehňátko! Hej, moucho zlatá!
Panenko skákavá! Kde je ta dívka? Hej, Julie!

[Vstupuje Julie.]

JULIE.
Co je? Kdo volá?

CHŮVA.
Vaše matka.

JULIE.
Paní, jsem zde. Co si přejete?

PANÍ KAPULETOVÁ.
Jde o tohle. – Chůvo, odejdi chvíli,
musíme si pohovořit tajně. – Chůvo, vrať se zpět,
vzpomněla jsem si, bys naší poradě přítomna byla.
Víš přec, že má dcera je v pěkném věku.

CHŮVA.
Věru, umím vám říci její věk až do hodiny.

PANÍ KAPULETOVÁ.
Není jí ještě čtrnáct.

CHŮVA.
Vsadím čtrnáct svých zubů –
a přitom, k mému žalu buď řečeno, mám jen čtyři –
že jí čtrnáct není. Kolik je ještě
do svátku Panny Marie?

PANÍ KAPULETOVÁ.
Čtrnáct dnů a pár navrch.

CHŮVA.
Sudých nebo lichých, z celého roku,
večer před svátkem Panny Marie jí bude čtrnáct.
Zuzana a ona – Bůh dej pokoj křesťanským duším! –
byly stejného věku. Nu, Zuzana je u Boha;
byla moc dobrá pro mě. Jak jsem říkala,
večer před svátkem Panny Marie jí bude čtrnáct;
to jí bude, na mou duši; dobře se pamatuji.
Od zemětřesení je to teď jedenáct let;
a tenkrát ji odstavovali – nikdy nezapomenu –
právě toho dne ze všech dnů v roce:
položila jsem si tenkrát pelyněk na prs,
seděla na slunci pod zdí u holubníku;
pán a vy jste byli zrovna v Mantově:
inu, hlavu mám. Ale jak povídám,
když okusila ten pelyněk na bradavce
a hořkost ucítila, blázínek maličký,
jak se nazlobila a od prsu se odvrátila!
Zatřeslo se u holubníku: nebylo třeba, věřte,
mi říkat, abych vzala nohy na ramena.

A od té doby je to jedenáct let;
to už mohla stát sama; ba, při svatém kříži,
mohla už běžet a batolit se kolem;
protože den před tím si rozbila čelo,
a tu můj muž – Bůh buď s jeho duší! –
to byl veselý člověk, zdvihl děvčátko:
„Nu," povídá, „padáš tedy na obličej?
Až budeš mít víc rozumu, upadneš naznak;
viď, Juluško?" – a při své duši,
to malé stvoření přestalo plakat a řeklo: „Ba."
Vidíte, jak se vtip v pravdu obrátí.
Přísahám, kdybych žila tisíc let,
nikdy bych to nezapomněla. „Viď, Juluško?" povídal;
a to blázínek jen zmlkl a řekl: „Ba."

PANÍ KAPULETOVÁ.
Už toho dost; prosím tě, buď chvíli ticho.

CHŮVA.
Ano, paní; ale nemůžu se nesmát,
jen pomyslím, jak přestala plakat a řekla: „Ba";
a přitom měla na čele bouli
velkou jak varle mladého kohouta;
pořádnou ránu, až se dala hořce do pláče.
„Nu," povídá můj muž, „padáš na obličej?
Až budeš dospělá, upadneš naznak;
viď, Juluško?" – a ona zmlkla a řekla: „Ba."

JULIE.
A zmlkni i ty, prosím tě, Chůvo, pravím.

CHŮVA.
Dobře, dost už mám. Bůh ti svou milostí žehnej:
tys byla nejhezčí mimino, co jsem kdy chovala;
a kdybych se dožila, že tě uvidím provdanou,
splnilo by se mi, oč stojím.

PANÍ KAPULETOVÁ.
Nu, o tom provdání jde zrovna řeč,
pro kterou jsem přišla. Pověz mi, dcero Julie,
jak jsi nakloněna vdavkám?

JULIE.
To je čest, o níž ani nesním.

CHŮVA.
Čest! Kdybych nebyla tvou jedinou chůvou,
řekla bych, že jsi moudrost nasála z prsu.

PANÍ KAPULETOVÁ.
Dobrá, pomysli teď na manželství: mladší, než jsi ty,
tady ve Veroně, dámy vzácného rodu,
již matkami jsou. Podle mých počtů
já tvou matkou se stala přibližně v letech,
v nichž ty teď dívkou jsi. Takže krátce:
statečný Paris si tě žádá za svou lásku.

CHŮVA.
Muž, mladá paní! Taková, že nemá rovna
na celém světě – vždyť je jako z vosku ulit.

PANÍ KAPULETOVÁ.
Veronské léto nemá krásnější květ.

CHŮVA.
Vskutku, květ je to, květ opravdový.

PANÍ KAPULETOVÁ.
Co říkáš, můžeš toho pána milovat?
Dnes v noci jej spatříš u nás na plesu;
pročti si celou knihu Parisovy mladé tváře
a potěšení najdeš v ní, pérem krásy psané.
Prohlédni všechny sladěné rysy,
viz, jak si jeden druhému poskytuje půvab;
a co by snad v tom krásném svazku zůstalo skryto,
najdeš psáno v okrajích jeho očí.
Ta drahocenná kniha lásky, ten milenec bez vazby,
by k ozdobě potřebovala jen obálku:
ryba v moři žije; a je velikou ctí
pro vnější krásu krásu vnitřní v sobě ukrýt.
Ta kniha v očích mnoha má svou slávu,
jež ve zlatých sponách zavírá zlatý příběh;
tak budeš sdílet vše, co má v držení,
tím, že ho získáš, nebudeš menší, než jsi.

CHŮVA.
Menší? Spíš větší. Ženy skrze muže rostou.

PANÍ KAPULETOVÁ.
Mluv stručně: líbila by se ti Parisova láska?

JULIE.
Budu hledět, zda se zalíbí, pokud hleděním se k náklonnosti dojde:
ale hlouběji oko své neposlu šípem
než svolení vaše mu dá sílu k letu.

[Vstupuje Sluha.]

SLUHA.
Paní, hosté přišli, večeře se podává, vás volají, mladou slečnu žádají, Chůvě spílají v komoře, všechno je už na krajíčku. Musím pryč, abych posloužil; prosím vás, pojďte hned.

PANÍ KAPULETOVÁ.
Jdeme za tebou.

[Sluha odchází.]

Julie, hrabě čeká.
CHŮVA.
Jdi, dívko, hledej šťastné noci po šťastných dnech.

[Odcházejí.]

AKT I. – SCÉNA IV. Ulice.

[Vstupují Romeo, Merkucio, Benvolio s pěti nebo šesti maškarami; pochodníci a jiní.]

ROMEO.
Nuže, má se tahle řeč pronést na omluvu?
Nebo máme vstoupit bez omluvy?

BENVOLIO.
Čas takové mnohomluvnosti je pryč.
Nebudem mít Amora šátkem oslepeného,
jenž tatarský malovaný luk z laťky nese,
plašící dámy jako strašák vrány;
ani zpaměti neumějící úvod, chabě odříkaný
za nápovědou, pro naše vstoupení.
Ať nás měří, jak chtějí;
my jim odměříme tanec a půjdem.

ROMEO.
Dejte mi pochodeň, pro ten mazlivý krok nejsem;
jsem těžký, ponesu světlo.

MERKUCIO.
Ale ne, milý Romeo, s námi musíš tančit.

ROMEO.
Já ne, věř mi; vy máte taneční střevíce
s mrštnými podrážkami, já mám duši olověnou,
jež mě k zemi tak přibíjí, že se nehnu.

MERKUCIO.
Jsi zamilovaný – půjč si Amorova křídla
a vznes se s nimi nad obyčejnou mez.

ROMEO.
Jsem až příliš bolestivě proklán jeho šípem,
abych vzlétl na jeho lehkém peří; a tak spoutaný,
nemohu vymrštit se nad temný žal.
Pod těžkým břemenem lásky se jen potápím.

MERKUCIO.
A tím, že se topíš, zatěžuješ lásku;
na křehkou věc moc velký útlak.

ROMEO.
Je láska křehká věc? Je příliš drsná,
příliš hrubá, příliš bouřlivá; a bodá jako trn.

MERKUCIO.
Je-li k tobě drsná láska, buď drsný ty k ní;
píchni lásku za píchnutí – a lásku porazíš.
Dejte mi něco, čím si zakryju tvář: *[Nasazuje si masku.]*
škraboška pro škrabošku. Co mi záleží,
jaké pokřivené oko sleduje mé vady?
Zde tyhle husté obočí se za mě zarudnou.

BENVOLIO.
Pojďte, zaklepat a vstoupit; a sotva budem uvnitř,
každý ať se dá hned do tance.

ROMEO.
Pochodeň pro mne: ať lehkomyslní, srdce lehká,
polechtají pod nohama tu suchou rákosinu;

já se řídím dědovským příslovím,
budu držet svíci a jen přihlížet;
hra byla nejkrásnější – a já jsem už u konce.

MERKUCIO.
Pah, „myš je černá“, jak říká sám strážník;
jsi-li tedy černý jak myš, vytáhneme tě z bláta
nebo – s odpuštěním – z lásky, v níž vězíš
až po uši. Pojď, denní světlo pálíme nadarmo.

ROMEO.
To zase ne.

MERKUCIO.
Chci říci, pane, že v otálení
své pochodně mrháme nadarmo – jak světla za bílého dne.
Vezmi si naši dobrou myšlenku, náš úsudek sedí
pětkrát v tom, co se stane, než jednou v pěti smyslech.

ROMEO.
A dobře myslíme, že na tenhle ples jdeme;
jenže moudré to není.

MERKUCIO.
Nu, smí-li se zeptat, proč?

ROMEO.
Měl jsem dnes v noci sen.

MERKUCIO.
A já měl taky.

ROMEO.
Dobrá, jaký byl ten tvůj?

MERKUCIO.
Že snilci často lžou.

ROMEO.
V posteli, ve snu, zatímco jim pravdivé věci sní.

MERKUCIO.
Ó, pak vidím, že u tebe byla královna Mab.
Je porodní bábou víl, a přichází
v podobě ne větší než achátový kámen
na ukazováčku radního,
tažena spřežením maličkých prašinek
přes nosy mužů, když leží ve spánku:
loukotě jejího vozíku ze zdlouhavých pavoukových nožek;
kočí – stříbrošedý komárek,
ani ne poloviční, jak kulatý červíček,
vypíchnutý z líného prstu služky:
její kočár je prázdný oříšek,
zrobený od tesaře veverky nebo starého brouka,
odjakživa dvorních kočárníků víl.
A v tom stavu uhání nocí za nocí
mozky milenců – a ti pak sní o lásce;
koleny dvořanů, co hned sní o úklonách;
prsty právníků, co hned sní o groších;
rty dámy, co hned sní o polibcích,
jež rozzlobená Mab pupínky trestává,
protože mají dech sladkostmi pokažený:
někdy přejede přes nos dvořana,
ten pak sní, že ucítil nový úřad;
jindy přijde s ocasem čuněte daného z desátku,
polechtá tím nos farářův ve spánku,

ten pak sní o jiné prebendě:
jindy pojede přes vojákův krk,
ten pak sní o podřezávání cizích hrdel,
o průlomech, o přepadech, o španělských čepelích,
o přípitcích pěti sáhů hlubokých; a za chvíli
mu bubny bijí v uších, až se škubne a procitne;
a takto vyděšen odříká modlitbičku dvě
a znovu usne. Toto je ta pravá Mab,
jež v noci splétá hřívy koním;
a elfové uzle peče v nečistých zcuchaných vlasech,
jež – jakmile rozpleteš – věstí ti neštěstí:
toto je ta ježibaba, co když panny leží naznak,
na ně tlačí a učí je poprvé nést,
dělá z nich ženy dobrého nošení:
toto je ta –

ROMEO.
Mír, mír, Merkucio, mír!
Mluvíš o ničem.

MERKUCIO.
Pravda, mluvím o snech,
které jsou dětmi líné hlavy,
zplozenci jen plané fantazie,
jež je tenčí látkou než vzduch sám
a vrtkavější než vítr, jenž se dvoří
teď ještě zmrzlému ňadru severu,
a rozzloben od něj zafouká pryč,
otočí bok k rosnatému jihu.

BENVOLIO.
Ten vítr, o kterém mluvíš, nás odvívá od nás samých:

večeře je u konce a my přijdeme pozdě.

ROMEO.
Mám strach, že spíš příliš brzy; neboť mysli
tuší, že jakýs následek, dosud ve hvězdách,
hořce otevře svůj hrozný den
dnešními radovánkami; a ukončí lhůtu
té pohrdané žitky, co v hrudi mé je uzavřena,
nějakým hanebným trestem předčasné smrti.
Ale ten, kdo kormidlo mé plavby řídí,
nechť nasměruje mou cestu. – Vzhůru, veselí páni!

BENVOLIO.
Buben, zaduj!

[Odcházejí.]

AKT I. – SCÉNA V. Sál v Kapuletově domě.

[Čekají hudebníci. Vstupují sluhové.]

PRVNÍ SLUHA.
Kde je Potpan, že nepomáhá uklízet? Ten by přendal podnos! Ten by seškrabal talíř!

DRUHÝ SLUHA.
Když dobré chování leží v rukách jednoho nebo dvou chlapů, a ještě k tomu neumytých, je to prachsprostá věc.

PRVNÍ SLUHA.
Pryč s těmi stolicemi, odneste příborník, hleďte na stříbro. – Hej ty, zachraň mi kousek marcipánu; a jestli mě máš rád, ať vrátný pustí dovnitř Zuzanu Brousovou a Nelku. – Antonio! Potpane!

DRUHÝ SLUHA.
Hej, hochu, hotový!

PRVNÍ SLUHA.
Shánějí tě, volají tě, ptají se po tobě, hledají tě ve velkém sále.

DRUHÝ SLUHA.
Nemůžeme být tady i tam. Veselo, hoši! Mrštně teď chvilku, a kdo přežije déle, bere všechno.

[Odcházejí.]

[Vstupuje Kapulet se svými hosty, dámami a maškarami.]

KAPULET.
Vítejte, pánové! Dámy, co nemají prsty
sužované kuřími oky, s vámi tanec roztočí.
Ale, mé paní, která z vás všech
teď odmítne tanec? Ta, co se bude cukat,
té přisahám, že má kuří oka. Trefil jsem se, no?
Vítejte, pánové! Pamatuji dny,
kdy jsem nosil masku a dovedl do ucha
krásné paní šeptat povídku,
jaká se líbila; a je to pryč, pryč, pryč.
Vítejte, páni! Pojďte, hudebníci, hrejte!
Místo, místo, udělejte místo! – A tancem do toho, děvčata!

[Hraje hudba a tančí se.]

Víc světla, darebové! A zdvihněte stoly,
uhaste oheň, místnost se příliš rozpálila. –
Ach, pane, tahle nenadálá zábava přišla vhod. –
Ne, seď, seď, dobrý bratránku Kapulete,
vždyť ty i já už máme taneční dny za sebou.
Jak dlouho je to, co ty a já naposled
jsme byli v maskách?

KAPULETŮV BRATRANEC.
Panenko Marie, třicet let.

KAPULET.
Co ty, člověče, tolik to není, tolik ne:
od svatby Lucencia, až přijdou letnice,
půjde pětadvacet let; a to jsme chodili v maskách.

KAPULETŮV BRATRANEC.
Víc, víc je to; jeho syn je starší, pane;

jeho synovi je třicet.

KAPULET.
To mi říkáš?
Před dvěma lety byl jeho syn ještě poručenec.

ROMEO.
Která to paní, co obohacuje ruku
tam toho rytíře?

SLUHA.
Nevím, pane.

ROMEO.
Ó, ta učí pochodně, jak jasně hořet!
Zdá se, že se věší na tvář noci
jak drahý klenot v uchu Habešanovy;
krása až příliš drahá k žití, pro zem příliš vzácná!
Tak se zdá sněhobílý holub mezi vranami,
jak tamta paní nad svými družkami září.
Až skončí tanec, vyhlídnu si místo, kde postojí,
a dotknu-li se její ruky, bude má hrubá dlaň posvěcena.
Milovalo mé srdce až do této chvíle? Odpřisáhni to, zraku!
Vždyť pravou krásu jsem neviděl do této noci.

TYBALT.
Ten – podle hlasu – musí být Montek.
Chlapče, podej mi rapír. – Co, ten otrok se opovažuje
sem přijít, pod vymyšlenou tváří ukrytý,
posmívat se a tupit naši slavnost?
Nu, při rodu a cti svých předků,
srazit ho mrtvého nepočítám za hřích.

KAPULET.
Nu, co se děje, synovče!
Pročpak se tolik bouříš?

TYBALT.
Strýčku, to je Montek, náš nepřítel;
padouch, co sem přišel z posměchu,
by naši slavnost dnes v noci urážel.

KAPULET.
Mladý Romeo, že?

TYBALT.
On, ten padouch Romeo.

KAPULET.
Uklidni se, milý synovče, nech ho být,
drží se jako slušně vychovaný pán;
a popravdě, Verona se jím chlubí
jako ctnostným a dobře vedeným mládencem.
Za všechno bohatství toho města
bych mu nedovolil v mém domě ublížit.
Buď tedy trpělivý, nevšímej si ho,
to je má vůle; a jestli ji respektuješ,
ukaž vlídnou tvář a zahoď to zamračení,
které nevypadá dobře k slavnosti.

TYBALT.
Vypadá dobře, když takový padouch je hostem:
já ho tu nestrpím.

KAPULET.
Strpíš ho dobře.

Co, ty mladíčku! Říkám, že ano, pochop to;
jsem já tu pánem, nebo ty? Pochop to.
Ty že ho nestrpíš! Bůh napraví mou duši,
ty mi uděláš mezi hosty vzpouru!
Ještě si tu začneš vyvádět, budeš panáčkem!

TYBALT.
Ale, strýčku, je to hanba.

KAPULET.
Dej pokoj, dej pokoj!
Jsi drzý mladík. Vážně? Takhle?
Tenhle kousek by se ti mohl nevyplatit, vím, co povídám.
Chceš mi odporovat! Na mou duši, je čas. –
Dobře, mé srdíčka! – Ty darebáku; jdi,
buď zticha, nebo – víc světla, víc světla! – Styď se!
Já tě uklidním. – Veselo, mé srdce!

TYBALT.
Trpělivost s hněvem se tak střetává,
že mě maso rozechvívá jejich dvojí přivítání.
Odejdu; ale toto vniknutí,
teď sladké, v hořkou žluč se brzy obrátí.

[Odchází.]

ROMEO.
[K Julii.] Jestli-li nehodnou dlaní znesvětím ten chrám,
jsou dva poutníci, mé rty, v ruměnci skloněni:
hřích hrubého doteku jim smýt dovolte sám
a polibkem jej něžným na smír promění.

JULIE.
Dobrý poutníku, své dlani křivdíte víc, než snese,
jež jenom úctu zbožnou v tomto gestu nese;
vždyť svatí ruce mají, poutníci se jich smějí tknout,
a dlaň na dlaň je polibek, jímž svatí budou pozdraveni.

ROMEO.
Nemají svatí rty – a také poutníci?

JULIE.
Ano, poutníku, však rty jsou k modlení.

ROMEO.
Ó, světice, nech rty činit, co dlaně žádající;
prosí tě: vyslyš, ať víra v zoufalství se nezmění.

JULIE.
Svatí se nehýbají, i když modlitbě svolili.

ROMEO.
Pak nehýbej se, než má modlitba se stane dílem.
[Políbí ji.]
Hle, hřích mých rtů tvé rty teď očistily.

JULIE.
Pak mají mé rty hřích, jejž z tvých teď přijaly v sebe.

ROMEO.
Hřích z mých rtů? Ó, přestupek tak sladce vábící!
Vrať mi můj hřích zas zpět.

JULIE.
Líbáte jako z knihy.

CHŮVA.
Paní, vaše matka s vámi touží slovo.

ROMEO.
Kdopak je její matka?

CHŮVA.
Nu, mládenče,
její matka je paní tohoto domu,
dobrá paní, moudrá a ctnostná.
Kojila jsem její dceru, s níž jste rozmlouval.
Povídám vám, kdo si ji dokáže získat,
dostane do rukou peníze.

ROMEO.
Je Kapuletová?
Ó drahý účte! Můj život je dluh mému nepříteli.

BENVOLIO.
Pryč, pojďme; zábava je ve svém nejlepším.

ROMEO.
Toho se bojím; o to větší můj neklid.

KAPULET.
Ne, pánové, nechystejte se odejít,
máme ještě malou pošetilou hostinu před sebou. –
Opravdu? Nu, pak vám všem děkuji;
děkuji vám, čestní pánové; dobrou noc. –
Víc pochodní sem! – Pojď, uložíme se k spánku. –
Ach, chlapče, při mé víře, dělá se pozdě,
půjdu si odpočinout.

[Odcházejí všichni krom Julie a Chůvy.]

JULIE.
Pojď sem, Chůvo. Kdo je tam ten pán?

CHŮVA.
Syn a dědic starého Tiberia.

JULIE.
A kdo je ten, co teď jde ze dveří?

CHŮVA.
Nu, myslím, že mladý Petrucchio.

JULIE.
Kdo je ten, co jde za nimi, co nechtěl tančit?

CHŮVA.
Nevím.

JULIE.
Jdi zeptat se na jeho jméno. – Jestli je ženatý,
můj hrob bude asi mým svatebním ložem.

CHŮVA.
Jmenuje se Romeo a je Montek,
jediný syn tvého velkého nepřítele.

JULIE.
Má jediná láska povstala z mé jediné zášti!
Příliš brzy spatřena nepoznaná, a poznaná příliš pozdě!
Zázračný zrod lásky to je mi,
že mám milovat nenáviděného soka.

CHŮVA.
Co je? Co je?

JULIE.
Rým, co mě naučil
někdo, s kým jsem tančila.

[Někdo volá zevnitř: „Julie!“]

CHŮVA.
Hned, hned!
Pojď, odcházíme; cizí všichni odešli.

[Odcházejí.]

AKT II.

CHORUS

[Vstupuje Chorus.]

CHORUS.
Teď stará touha v smrtném loži zmírá
a nová náklonnost čeká na dědictví;
ta krása, pro niž láska plakat chtěla,
při Julii zbledne jako svit v jejím třpytu.
Teď Romeo je milován, i sám hned miluje,
oba očarováni jedním pohledem;
leč před domnělým sokem jen vzdychá cestou tmou
a ona vnadu lásky krade z pastí ostrých jedem:
jsa cizím vzat za vraha, k ní nemá přístup,
by přísahy směl šeptat, jak milenci činívají;
a ona, stejně vzňatá, má prostředků snad méně,
než aby s milým se směla kdekoli setkati.
Však vášeň sílu dá jim, čas pak dvoru místa,
a hoře krajní sladkou krajností se čistá.

[Odchází.]

AKT II. – SCÉNA I. Otevřené místo přiléhající ke Kapuletově zahradě.

[Vstupuje Romeo.]

ROMEO.
Jak mohu kupředu, když srdce mé je zde?
Obrať se, hloupá zem, a hledej svůj střed.

[Vyšplhá na zeď a seskočí dovnitř.]

[Vstupují Benvolio a Merkucio.]

BENVOLIO.
Romeo! Bratránku Romeo! Romeo!

MERKUCIO.
Je moudrý,
a na mou duši, vkradl se už domů do postele.

BENVOLIO.
Běžel tudy a přeskočil zeď té zahrady:
zavolej na něj, dobrý Merkucio.

MERKUCIO.
Ne, já ho dokonce zaklínat budu.
Romeo! Nálado! Blázne! Vášni! Milovníku!
Ukaž se nám v podobě vzdechu;
jedinou rýmovačku prones – a budu spokojen;
jen „ach ouvej!“ zvolej; zarýmuj „lásku“ a „oblásku“;
mé kmotře Venuši jen jedno slůvko lichotivé řekni,

jednu přezdívku pro jejího polosleplého syna a dědice,
mladého Abrama Amora, co střílel tak zručně,
když král Kofetua miloval žebračku.
Neslyší, nehýbá se, nejde ani kousek;
opička je mrtvá, musím ji povolat zpět.
Zaklínám tě při zářivých očích Rosaliny,
při jejím vysokém čele a šarlatovém rtu,
při jejím pěkném chodidle, rovné noze, chvějícím se stehnu
a při statku, co s tím chvějícím sousedí,
by ses nám ve své podobě ukázal.

BENVOLIO.
A jestli tě slyší, rozzlobíš ho.

MERKUCIO.
Tohle ho rozzlobit nemůže. Rozzlobilo by ho
vyvolat ducha v kruhu jeho milé,
nějaké divné povahy, nechat ho tam stát,
dokud by ho ona nedostala dolů a nezaklela;
tohle by zlost byla. Mé zaklínání
je slušné a čestné – a ve jménu jeho milé
já zaklínám jen proto, by sám povstal.

BENVOLIO.
Pojď, ukryl se mezi těmito stromy,
aby byl v družině s rozmarnou nocí.
Jeho láska je slepá, a tmě se nejlíp hodí.

MERKUCIO.
Je-li láska slepá, nemůže se do cíle trefit.
Teď bude sedět pod jeřabinou mišpulnou
a přát si, aby jeho milá byla ten druh plodu,

co dívky mišpulemi zvou, když se smějí samy.
Ó Romeo, kéž by, kéž by jen byla
otevřený mišpul – a ty popovská hruška!
Romeo, dobrou noc. Já jdu na své vysouvací lože.
Toto polní lože je mi příliš studené na spánek.
Pojď, půjdeme?

BENVOLIO.
Pojď tedy; nemá to smysl
hledat tu toho, kdo nalezen být nechce.

[Odcházejí.]

AKT II. – SCÉNA II. Kapuletova zahrada.

[Vstupuje Romeo.]

ROMEO.
Smích má s jizvami ten, kdo ránu nikdy necítil.

[Julie se objeví v okně nad ním.]

Ticho však – co to je za svit, co z onoho okna svítí?
Je to východ – a Julie je slunce!
Vzejdi, slunce krásné, a zabij závistný měsíc,
jenž je už nemocný a bledý zármutkem,
že ty, jeho služka, krásnější jsi mnohem než on sám.
Nebuď víc jeho služkou, když tě závidí;
jeho panenský šat je nemocný a zelený –
a nikdo než blázni ho nenosí; odhoď ho.
To je má paní, ó, to je má láska!
Ó, kéž by věděla, že jí je!
Mluví – a přesto nic neřekla. Co z toho?
Její oko hovoří, já odpovím mu.
Jsem příliš smělý; ta řeč nebyla mně.
Dvě z nejkrásnějších hvězd na celém nebi,
majíce něco na práci, žádaly její oči,
by zářily v jejich sférách, dokud se nevrátí.
Co kdyby ty hvězdy byly tam, a její oči zde?
Jas její líce by zahanbil ty hvězdy
tak, jak denní světlo zahanbuje lampu; její oči v nebi
by proudily vzdušnou oblastí tak jasně,
že ptáci by zpívali a mysleli, že není noc.

Hleď, jak líc tiskne k své ruce.
Ó, kéž bych rukavicí byl na té ruce,
abych se té líce směl dotknout.

JULIE.
Ach já.

ROMEO.
Promluvila.
Ó, mluv ještě, zářivý anděli, neboť jsi
tak slavná této noci nad mou hlavou,
jako okřídlený posel nebes
k těm bělobě obrácených, žasnoucích očím
smrtelníků, co padají naznak, by na něj hleděli,
když se nese nad líně kropícími oblaky
a plaví se v hrudi vzduchu.

JULIE.
Ó Romeo, Romeo, proč jsi Romeo?
Zapři otce svého a odmítni své jméno;
nebo nechceš-li, přísahej jen, že jsi mou láskou,
a já už nebudu Kapuletovou.

ROMEO.
[Stranou.] Mám slyšet dál, či se mám ozvat teď?

JULIE.
Jen tvé jméno je mým nepřítelem;
ty jsi ty sám, i kdybys nebyl Montek.
Co je to Montek? Není to ruka ni noha,
ni paže, ni tvář, ni žádná jiná část
patřící člověku. Ó buď jiným jménem.
Co je ve jméně? To, čemu říkáme růže,

pod každým jiným jménem by vonělo stejně sladce;
tak Romeo, i kdyby nebyl Romeem zván,
by si přec zachoval tu drahocennost, již má,
bez toho titulu. Romeo, svlékni své jméno;
a za tvé jméno, které není tvou částí,
vezmi si celou mě.

ROMEO.
Beru tě za slovo.
Nazvi mě jen svou láskou, a já budu znovu pokřtěn;
od teď nikdy nebudu Romeem.

JULIE.
Který muž jsi, že takto ukryt nocí
klopýtáš do mé důvěrné samomluvy?

ROMEO.
Jménem
ti nevím, jak říct, kdo jsem;
mé jméno, drahá světice, je mi samému nenáviděné,
protože je nepřítelem tobě.
Kdybych je měl napsané, slovo bych roztrhal.

JULIE.
Mé uši ještě nevypily sto slov
z tvé mluvy, a přec zvuk ten znám.
Nejsi Romeo – a tedy Montek?

ROMEO.
Nejsem ani jedno, krásná dívko, jestli ti to oboje je nemilé.

JULIE.
Jak jsi se sem dostal, řekni, a proč?

Zdi zahrady jsou vysoké a nesnadné k zdolání,
a toto místo je smrt, vzhledem k tomu, kdo jsi,
kdyby tě tu někdo z mých příbuzných našel.

ROMEO.
Na lehkých křídlech lásky jsem přelétl tyhle zdi,
kamenné hranice nedokáží lásku zadržet;
a co může láska, to si i opovažuje:
proto tví příbuzní nejsou pro mě žádnou překážkou.

JULIE.
Jestli tě spatří, zabijí tě.

ROMEO.
Běda, větší nebezpečí vězí v tvém oku
než ve dvaceti jejich mečích. Hleď jen vlídně –
a já jsem proti jejich nenávisti kryt.

JULIE.
Za nic na světě bych nechtěla, aby tě tu viděli.

ROMEO.
Mám plášť noci, co mě skryje před jejich zraky;
a pokud mě ty miluješ, ať mě tu najdou.
Lépe skončit mi život jejich nenávistí,
než odkládat smrt, bez tvé lásky zůstat.

JULIE.
Čím jsi se dal navést, že jsi tohle místo našel?

ROMEO.
Láskou, co mě k pátrání první vybídla;
ona mi dala radu, já jí propůjčil oči.

Já nejsem lodivod; a přec kdybys byla tak daleko,
jako ten obrovský břeh, co omývá nejvzdálenější moře,
pustil bych se za takovým zbožím.

JULIE.
Víš, že maska noci je na mé tváři,
jinak by panenský ruměnec zalil mé líce
za to, cos ode mne slyšel dnes v noci.
Ráda bych teď dbala formy, moc ráda bych popřela,
co jsem řekla; ale sbohem zdvořilosti.
Miluješ mě? Vím, že řekneš: ano,
a já vezmu to slovo. Přesto, přísaháš-li,
můžeš se ukázat falešným. Z milenčiných křivých přísah,
říkají, se Jupiter směje. Ó, milý Romeo,
jestli miluješ, pověz to věrně.
Nebo myslíš-li, že jsem až příliš rychle získaná,
budu se mračit a stavět na odpor a říkat ne,
abys se o mě ucházel. Ale jinak ne, za nic na světě.
Opravdu, krásný Monteku, jsem až příliš něžná;
a proto si můžeš myslet, že mé chování je lehké:
ale věř mi, pane, osvědčím se věrnější
než ty, co mají víc chytrosti, aby působily zdrženlivě.
Měla jsem být zdrženlivější, musím přiznat,
jenže tys mě vyslechl, než jsem se nadála,
v mé opravdové milostné vášni; proto mi odpusť
a nepřičítej tuto povolnost lásce nevážné,
již temná noc ti takto odhalila.

ROMEO.
Paní, při onom blahoslaveném měsíci přísahám,
jenž stříbrem vrcholky těchto ovocných stromů krášlí –

JULIE.
Ó nepřísahej na měsíc, ten nestálý měsíc,
jenž měsíčně mění svou oběžnou podobu,
aby snad tvá láska nebyla také tak proměnlivá.

ROMEO.
Na co mám tedy přísahat?

JULIE.
Nepřísahej vůbec.
Nebo chceš-li, přísahej na své laskavé já,
jež je bohem mé modloslužby,
a já ti uvěřím.

ROMEO.
Kdyby mé srdce milé –

JULIE.
Dobře, nepřísahej. Ačkoli se tebou raduji,
nemám žádnou radost z této smlouvy dnes v noci;
je příliš unáhlená, příliš bez rozmyslu, příliš náhlá,
příliš jako blesk, který zajde dřív,
než člověk stačí říci „zablýská se“. Milý můj, dobrou noc.
Toto poupě lásky, dechem zrajícího léta,
se v krásný květ promění, až se zas setkáme.
Dobrou noc, dobrou noc. Tak sladký odpočinek a klid,
jaký je v mé hrudi, přijď i do tvého srdce.

ROMEO.
Ó necháš mě tak neuspokojeného?

JULIE.
Jaké uspokojení dnes v noci bys mít mohl?

ROMEO.
Výměnu věrné přísahy tvé lásky za mou.

JULIE.
Já ti svou dala dřív, než jsi o ni požádal;
a přec bych si přála, abych ji mohla dát znovu.

ROMEO.
Vzala bys ji zpět? Za jakým účelem, lásko?

JULIE.
Jen abych byla upřímná a dala ti ji znovu.
A přec si přeji jen to, co mám;
má štědrost je bezmezná jako moře,
má láska stejně hluboká; čím víc ti dám,
tím víc mám, obojí je bez konce.
Slyším uvnitř nějaký hluk. Milý, sbohem.
[Chůva volá uvnitř.]
Hned, milá Chůvo! – Milý Monteku, buď věrný.
Zůstaň chvíli, hned se vrátím.

[Odchází.]

ROMEO.
Ó blahoslavená, blahoslavená noci. Bojím se,
jsa v noci, že to vše je jenom sen,
příliš lichotivě sladký, než by byl skutečný.

[Vrací se Julie nahoru.]

JULIE.
Tři slova, drahý Romeo, a pak opravdu dobrou noc.
Pokud záměr tvé lásky je čestný,
tvůj cíl manželství, pošli mi vzkaz zítra

po někom, koho zjednám, aby k tobě přišel,
kde a kdy chceš vykonat ten obřad,
a všechen svůj osud k tvé noze složím
a půjdu za tebou, můj pane, celým světem.

CHŮVA.
[Uvnitř.] Paní!

JULIE.
Jdu, hned. – Ale jestli to nemyslíš dobře,
prosím tě –

CHŮVA.
[Uvnitř.] Paní!

JULIE.
Hned už jdu! –
Přestaň o to usilovat a nech mě žalu mému.
Zítra pošlu.

ROMEO.
Tak buď má duše blažena –

JULIE.
Tisíckrát dobrou noc.

[Odchází.]

ROMEO.
Tisíckrát horší, nemít tvé světlo.
Láska k lásce jde jako školáci ze školy;
láska od lásky, do školy – s tíhou v očích.

[Pomalu odchází.]

[Julie se znovu objeví nahoře.]

JULIE.
Pst! Romeo, pst! Ó, kéž bych měla hlas sokolníka,
bych vábila zpět toho vzácného sokola.
Nevolnost je chraplavá a nesmí mluvit nahlas,
jinak bych strhla jeskyni, kde Ozvěna přebývá,
a učinila její vzdušný jazyk chraplavějším než svůj,
opakováním jména Romeova.

ROMEO.
To je má duše, co mé jméno vyslovuje.
Jak stříbrně sladce zní milenčí jazyky v noci,
jako nejjemnější hudba naslouchajícímu uchu.

JULIE.
Romeo.

ROMEO.
Má drahá?

JULIE.
V kolik hodin zítra
mám k tobě poslat?

ROMEO.
V devět hodin.

JULIE.
Neopomenu. Je to dvacet let až do té chvíle.
Zapomněla jsem, proč jsem tě volala zpět.

ROMEO.
Nech mě tu stát, dokud si nevzpomeneš.

JULIE.
Zapomenu, abys tam stále stál,
pamatujíc si, jak miluji tvou společnost.

ROMEO.
A já budu stále stát, abys zapomínala,
zapomínaje na jakýkoliv jiný domov než tento.

JULIE.
Už je skoro ráno; chtěla bych, abys odešel,
a přec ne dále, než jak rozmarná dívka ptáče,
jež mu dovolí poodlétnout kousek z ruky,
jak ubohému vězni v točených okovech,
a hedvábnou nitkou ho zas přitáhne zpátky,
tak milostně žárlivá na jeho svobodu.

ROMEO.
Chtěl bych být tvým ptáčkem.

JULIE.
Milý, i já:
jenže bych tě zabila mnoha laskáním.
Dobrou noc, dobrou noc. Rozloučení je tak sladký žal,
že budu říkat dobrou noc, až bude ráno.

[Odchází.]

ROMEO.
Spánek dlej na tvých očích, pokoj v tvé hrudi.
Kéž bych byl spánek a pokoj, tak sladce odpočívat.
Teď půjdu k cele svého duchovního otce,
jeho pomoc žádat, své drahé štěstí povědět.

[Odchází.]

AKT II. – SCÉNA III. Cela bratra Vavřince.

[Vstupuje bratr Vavřinec s košíkem.]

BRATR VAVŘINEC.
Šedooké ráno zasmálo se na mračnou noc,
pruhy světla kropí východní oblak, co temný je stále ještě.
Skvrnitá tma se jak opilec motá
z denní stezky, již vozí ohnivý koně Titán.
Teď, než slunce vyzvedne své žhavé oko,
by den rozveselilo a vlhkou rosu v mžiku
osušilo, musím naplnit tuhle svou proutěnou klec
zhoubnými plevely i květy drahého mléčného soku.
Země, co je matkou přírody, je též jejím hrobem;
co jest jí hrobem k pohřbu, je jí též lůnem k zrodu:
a z jejího lůna děti nejrůznějšího druhu
my sající u přirozeného prsu nalézáme v tuhu.
Mnohé jsou pro mnohou ctnost výborné,
žádná pro vše, přec každá jiná v hodnotě.
Ó, mocná je ta milost, co leží
v rostlinách, bylinách, v kamenech i jejich pravém vzkříšení.
Nic tak podlého, co by na zemi žilo,
by zemi nějakého dobra nedarovalo;
ani nic tak dobrého, by, od pravého užití sveden,
nepadlo z pravého rodu, klopýtaje v hříchu zděděn.
I ctnost se stává neřestí, když je nesprávně užita,
a neřest se někdy činem obhájí a stává se jak suita.

[Vstupuje Romeo.]

V útlé kůře tohoto slabého květu
jed svůj pobyt má – a též moci léku:
neb když se k němu přivoní, povzbudí celou mysl i tělo;
když okusíš jej, zabije všechny smysly i srdce milé.
Dva takoví protilehlí králové táboří věčně
v člověku stejně jako v bylinách: milost a zpupnost snadná;
a kde ten horší vítězí a vládne,
rakovina smrti brzy ten plán rozstéká.

ROMEO.
Dobrého jitra, otče.

BRATR VAVŘINEC.
Benedicite!
Který jazyk ranní takto sladce zdraví mne?
Mladý synu, prozrazuje chorou hlavu,
tak brzy loučit se se svým ložem v nenávistném slovu.
Starost drží stráž v očích každého starce,
a kde starost přebývá, spánek si tam nikdy nelehne;
ale kde nezmlácené mládí s nezatíženou hlavou
ulehá údy, tam zlatý spánek vládne pod oblohou.
Proto tvoje časnost ujišťuje mne,
že jsi vzhůru nějakou nepohodou dojat ne.
Nebo pokud ne, pak uhodnu to právem:
náš Romeo nebyl v posteli dnes v noci spánkem.

ROMEO.
To poslední je pravda; sladší odpočinek byl mi dán.

BRATR VAVŘINEC.
Bůh odpusť hřích. Byls s Rosalinou?

ROMEO.
S Rosalinou, duchovní otče? Nikoliv.
Zapomněl jsem to jméno – a žal, co s tím jménem byl.

BRATR VAVŘINEC.
To je dobrý syn. Ale kde jsi byl tedy?

ROMEO.
Řeknu ti to dřív, než se zeptáš znova.
Hodoval jsem se svým nepřítelem,
kde mě najednou někdo zranil mocí svou,
a já mu zranil též. Oba naše léky
leží v tvé pomoci a svaté lékárně.
Nenávist nenesu, blahoslavený muži; neboť viz,
má přímluva též pomáhá mému nepříteli.

BRATR VAVŘINEC.
Buď prostý, dobrý synu, a jasný v svém směru;
hádanková zpověď hádankové rozhřešení najde v neřádu.

ROMEO.
Pak otevřeně věz: mé srdce svou drahou lásku složilo
na krásné dceři bohatého Kapuleta.
Jak moje k její, tak její k mé je položena;
a vše je spojeno, až na to, co ty musíš spojit
svatým manželstvím. Kdy, kde a jak
jsme se potkali, dvořili si, vyměnili přísahy,
řeknu ti cestou; ale o to prosím,
bys svolil nás dnes oddat ještě dnes.

BRATR VAVŘINEC.
Svatý František! Jaká je to změna zde!
Je Rosalina, již jsi tak drahou miloval,

tak brzy opuštěna? Láska mladých mužů tedy
neleží v jejich srdci, nýbrž v očích zledovatělých.
Ježíši Maria, kolik slaného proudu
smylo tvé bledé líce pro Rosalinu v soudu!
Co slané vody vymrháno zbytečně,
by láska byla osolena – a ta neochutnala pečlivě.
Slunce ještě tvé vzdechy z nebe neočistilo,
tvé staré sténání dosud zní v mých starých uších mile.
Hle, zde na tvé líci skvrna sedí
po staré slze, co dosud smyta není z této středy.
Jestli jsi býval sám sebou a tyto žaly tvé byly,
ty i tyto žaly, všechny pro Rosalinu žily;
a jsi teď změněn? Prones tedy ten rozsudek, synu:
ženy mohou padat, když mužům chybí síly a činu.

ROMEO.
Často jsi mi vytýkal, že jsem Rosalinu miloval.

BRATR VAVŘINEC.
Za pošetilost, ne za lásku, žáku můj drahý.

ROMEO.
A nakazoval mi lásku pohřbít.

BRATR VAVŘINEC.
Ne do hrobu
jednu uložit a druhou si vyzvednout do klína svého oboru.

ROMEO.
Prosím tě, nehřeš mě; ta, již miluji nyní,
mi vděk za vděk a lásku za lásku dovolí;
ta druhá to nedělala.

BRATR VAVŘINEC.
Ó, dobře věděla ona,
že tvá láska četla zpaměti, co po písmenech vysloviti nedovedla.
Ale pojď, mladý vrtkavce, pojď, jdi se mnou,
v jednom ohledu budu tvou pomocí a stranou;
neb toto spojení se může ukázat tak blahým,
že obrátí nenávist rodů tvých v čistou lásku, drahým.

ROMEO.
Ó, pojďme pryč; stojím na náhlém spěchu.

BRATR VAVŘINEC.
Moudře a pomalu; klopýtají ti, co utíkají ve spěchu.

[Odcházejí.]

AKT II. – SCÉNA IV. Ulice.

[Vstupují Benvolio a Merkucio.]

MERKUCIO.
Kde u všech čertů ten Romeo pořád je? Nepřišel dnes v noci domů?

BENVOLIO.
K otci ne; mluvil jsem s jeho sluhou.

MERKUCIO.
Vida, ta bledá tvrdosrdcatá holka, ta Rosalina, ho tak trápí, že se zaručeně pominou mu smysly.

BENVOLIO.
Tybalt, příbuzný starého Kapuleta, poslal dopis do domu jeho otce.

MERKUCIO.
Výzva, na mou duši.

BENVOLIO.
Romeo odpoví.

MERKUCIO.
Každý, kdo umí psát, dovede odpovědět na dopis.

BENVOLIO.
Ne, odpoví pánovi toho dopisu, jak se opovažuje – když je vyzván.

MERKUCIO.
Běda ubohému Romeovi, ten je už mrtvý; probodnut černým okem bílé holčiny; proříznut uchem milostnou písní, přímo osa jeho srdce rozťata palcátkem slepého lučištníka. A je tohle muž, aby se postavil Tybaltovi?

BENVOLIO.
Nu – a co je Tybalt?

MERKUCIO.
Víc než Kníže koček. Ó, je to statečný kapitán zdvořilostí. Šermuje jako když zpíváš z not, drží takt, vzdálenost a proporci. Odpočine si na čtvrtce, raz, dva – a třetí má u tebe v hrudi: čistý řezník hedvábného knoflíku, duelant, duelant; šlechtic prvního domu, prvního i druhého důvodu. Ach, nesmrtelný passado, punto reverso, hay!

BENVOLIO.
Cože?

MERKUCIO.
Mor na takové kejklířské šišlání, na vyumělkované fantazie; na tyhle nové ladiče přízvuků. Ježíši Kriste, „velmi dobrá čepel“, „velmi statný muž“, „velmi dobrá kurva“. No není to k pláči, dědečku, že nás tihle divní cizopasnící, tihle módní dandyové, tihle „promiňte-mi“, trápí tak? Tak lpí na nové formě, že nemohou pohodlně usednout na staré lavici. Ó, jejich kosti, jejich kosti!

[Vstupuje Romeo.]

BENVOLIO.
Tady přichází Romeo, tady přichází Romeo!

MERKUCIO.
Bez své jikry, jak sušený herynek. Ó, maso, maso, jak jsi se v rybu obrátilo! Teď je pro čísla, ve kterých plynul Petrarca. Laura, k jeho paní, byla jen kuchyňská holka – no, měla lepšího milého, aby ji opěvoval ve verších: Didó děvka, Kleopatra cikánka, Helena a Héro žabky a holky z ulice, Thisbé šedooká ano, ale ne k tématu. Signor Romeo, bonjour! To je francouzský pozdrav na vaše francouzské pumpky. Pěkně jste nám minulou noc dal falešnou minci.

ROMEO.
Dobré jitro vám oběma. Jakou falešnou minci jsem vám dal?

MERKUCIO.
Úkrok, pane, úkrok; nechápete?

ROMEO.
Odpusť, dobrý Merkucio, moje věc byla veliká, a v takovém případě, jako je můj, lze zdvořilost napnout.

MERKUCIO.
To je, jako bys říkal, že takový případ, jaký je tvůj, nutí muže sklonit se v kolenou.

ROMEO.
Chceš říct, uklonit se.

MERKUCIO.
Trefils to velmi laskavě.

ROMEO.
Nejzdvořilejší výklad.

MERKUCIO.
Ba ne, já jsem sám květ zdvořilosti.

ROMEO.
Květ místo karafiátu?

MERKUCIO.
Přesně.

ROMEO.
Pak jsou mé střevíce vzorně vykvetlé.

MERKUCIO.
Pěkná duchaplnost, teď jdi za tím vtipem dál, dokud si neošoupeš střevíc, aby po tom, co se jediná podrážka ošoupe, zůstal vtip zcela sám, jedinečný.

ROMEO.
Ó jednopodrážkový vtipe, zcela sám pro svou jedinečnost!

MERKUCIO.
Pojď mezi nás, dobrý Benvolio; můj vtip klesá.

ROMEO.
Bič a ostruhy, bič a ostruhy; nebo vyhlásím zápas.

MERKUCIO.
Ne, jestli ti vtip běží „na divokou husu“, já končím. Protože ty máš v jednom ze svých vtipů víc divoké husy, než já určitě mám ve všech pěti svých. Měl jsem to s tebou tam s tou husou?

ROMEO.
Nikdy jsi se mnou neměl nic, když jsi tam neměl husu.

MERKUCIO.
Za ten vtip tě kousnu do ucha.

ROMEO.
Ne, dobrá huso, nekousej.

MERKUCIO.
Tvůj vtip je hodně hořké sladidlo; velmi ostrá omáčka.

ROMEO.
A nehodí se dobře do sladké husy?

MERKUCIO.
Ó, zde je vtip z jemné kůže, co se protáhne z palce úzkého na loket široký.

ROMEO.
Já ho roztáhnu kvůli tomu slovu „široký“, které přidáno k huse, dokazuje tě daleko a široko za širokou husu.

MERKUCIO.
No není tohle lepší než vzdychat pro lásku? Teď jsi společenský, teď jsi Romeo; teď jsi, čím jsi, uměním stejně jako přirozeností. Protože tahle slintavá láska je jako velký blbeček, co se potácí nahoru a dolů, aby schoval svou cetku do díry.

BENVOLIO.
Stop, zarazit, stop.

MERKUCIO.
Chceš mě zastavit v mém povídání proti srsti.

BENVOLIO.
Jinak bys ho roztáhl do nekonečna.

MERKUCIO.
Ó, mýlíš se; udělal bych ho krátký, protože jsem byl právě u konce

svého povídání a opravdu jsem už neměl v úmyslu v předmětu pokračovat.

[Vstupují Chůva a Petr.]

ROMEO.
Pěkná paráda!
Plachta, plachta!

MERKUCIO.
Dvě, dvě; košile a sukně.

CHŮVA.
Petře!

PETR.
Hned!

CHŮVA.
Můj vějíř, Petře.

MERKUCIO.
Dobrý Petr, ať jí zakryje tvář; její vějíř je krásnější tvář.

CHŮVA.
Pán Bůh vám dobré jitro, pánové.

MERKUCIO.
Pán Bůh vám dobré poledne, krásná paní.

CHŮVA.
Je už poledne?

MERKUCIO.
Není o nic méně, povídám vám; neboť necudná ručička slunečních

hodin trefuje právě na kolík poledne.

CHŮVA.
Fuj na vás! Jaký muž vy jste?

ROMEO.
Takový, paní, kterého Bůh stvořil pro sebe, by si ho sám pokazil.

CHŮVA.
Na mou věru, dobře řečeno; „by si ho sám pokazil“, jo? Pánové, dovede mi někdo z vás říci, kde najdu mladého Romea?

ROMEO.
Já vám to povím: ale mladý Romeo bude starší, až ho najdete, než byl, když jste ho hledala. Jsem z toho jména nejmladší, pro nedostatek horšího.

CHŮVA.
To říkáte dobře.

MERKUCIO.
Jo, je nejhorší „dobře“? Výborně zachyceno, věru; moudře, moudře.

CHŮVA.
Jste-li to vy, pane, ráda bych s vámi slůvko dvě v důvěrnosti.

BENVOLIO.
Pozve ho k nějaké večeři.

MERKUCIO.
Kuplířka, kuplířka, kuplířka! So, so!

ROMEO.
Co jsi tam našel?

MERKUCIO.
Žádného zajíce, pane; leda zajíce, pane, v postním koláči, který trochu zestárl a plesnivěl, než se dojedl.
[Zpívá.]
Zajíc starý plesnivý,
starý zajíc plesnivý
je v postu dobrá krmě;
ale zajíc, jenž je plesnivý,
je příliš moc za grošík,
když plesniví, než sní se v krmě.
Romeo, přijdeš k otci? Jdeme tam na oběd.

ROMEO.
Půjdu za vámi.

MERKUCIO.
Sbohem, starodávná paní; sbohem, paní, paní, paní.

[Odcházejí Merkucio a Benvolio.]

CHŮVA.
Prosím vás, pane, kdo byl ten drzý kramář, co byl plný svých sprostot?

ROMEO.
Pán, Chůvo, co se rád poslouchá, jak sám mluví, a v jedné minutě řekne víc, než by měsíc dokázal zastat.

CHŮVA.
A jestli něco řekne proti mně, srazím ho, i kdyby byl silnější, než je, a kdyby bylo takových honáků dvacet. A jestli nebudu moci, najdu si takové, co to zvládnou. Ničemný darebák! Já nejsem z jeho

roztoulaných, ani z jeho šavlistek. – A ty tu stojíš a dovolíš, aby mě každý padouch užíval, jak se mu zlíbí!

PETR.
Neviděl jsem žádného muže, aby vás užíval, jak se mu zlíbí; kdybych viděl, byla by má zbraň rychle venku. Ujišťuji vás, odvažuji se tasit stejně rychle jako kdokoli jiný, vidím-li příčinu v dobrém sporu a mám-li zákon na své straně.

CHŮVA.
Teď, před Bohem, jsem tak rozčilená, že se mi každá část těla třese. Darebák ničemný. Prosím vás, pane, slůvko: a jak jsem vám řekla, má mladá paní mi uložila, abych vás vyhledala; co mi uložila říci, to si nechám pro sebe. Ale napřed vám povím: pokud byste ji vodil do bláznovského ráje, jak se říká, byl by to velmi hrubý způsob chování, jak říkají; ta paní je mladá. A proto, kdybyste s ní měl jednat dvojsmyslně, byla by to opravdu zlá věc, kterou nikomu z paní nabídnout, a velmi slabé jednání.

ROMEO. Chůvo, vzkaž mé srdečné pozdravy své paní. Prohlašuji ti
–

CHŮVA.
Dobré srdce, a věru jí to tak povím. Pane, pane, bude to radostná žena.

ROMEO.
Co jí povíš, Chůvo? Neposloucháš mě.

CHŮVA.
Povím jí, pane, že vy prohlašujete; což podle mne je nabídka hodná pána.

ROMEO.
Pověz jí,
ať si vymyslí nějaký způsob, by přišla dnes odpoledne ke zpovědi;
a tam, v cele bratra Vavřince,
bude zpovězena a oddána. Zde za tvou námahu.

CHŮVA.
Ne, opravdu, pane; ani halíř.

ROMEO.
Jdi; říkám, že musíš.

CHŮVA.
Dnes odpoledne, pane? Dobrá, bude tam.

ROMEO.
A počkej, dobrá Chůvo, za opatskou zdí.
Během hodiny u tebe bude můj sluha,
přinese ti provazy spletené jako lanový žebřík,
jenž musí být mým průvodcem v tajné noci
k nejvyššímu bodu mé radosti.
Sbohem, buď spolehlivá, a já ti splatím tvou námahu;
sbohem; vyřiď pozdravy své paní.

CHŮVA.
Nu, Bůh v nebi vám žehnej. – Slyšte, pane.

ROMEO.
Co pravíš, drahá Chůvo?

CHŮVA.
Je tvůj sluha mlčenlivý? Neslyšels nikdy říci,
dva mohou tajemství držet, odejde-li třetí ztajen?

ROMEO.
Zaručuji ti, můj sluha je věrný jako ocel.

CHŮVA.
Dobrá, pane, má paní je ta nejsladší dáma. Pane, pane! Když byla malým povídavým stvořením – ó, je ve městě šlechtic, jeden Paris, co by rád s ní ulehl; ale ona, dobrá duše, by raději viděla ropuchu, opravdovou ropuchu, než jeho. Rozzlobím ji někdy a řeknu, že Paris je lepší muž; ale ujišťuji vás, když to řeknu, zbledne jak hadr v celém širém světě. Nezačíná rozmarýna i Romeo stejným písmenem?

ROMEO.
Ano, Chůvo; co z toho? Obě na R.

CHŮVA.
Ach, posměváčku! To je jméno psa. R je pro – ne, vím, že to začíná jinou literou, a ona na to má nejhezčí průpovídku, o vás a rozmarýně, že by vám dělalo dobře to slyšet.

ROMEO.
Pozdravuj mi svou paní.

CHŮVA.
Ano, tisíckrát. – Petře!

[Odchází Romeo.]

PETR.
Hned!

CHŮVA.
Napřed a kalupem.

[Odcházejí.]

AKT II. – SCÉNA V. Kapuletova zahrada.

[Vstupuje Julie.]

JULIE.
Odbilo devět, když jsem poslala Chůvu,
za půl hodiny slíbila, že se vrátí.
Snad ho nemůže najít. Ale to ne.
Ó, je kulhavá. Posly lásky by měly být myšlenky,
jež desetkrát rychleji klouzají nad paprsky slunce,
zahánějí stíny nad šeřícími se kopci:
proto táhnou lásku mrštně okřídlené holubice,
a proto má Amor větro-rychlá křídla.
Teď je slunce na nejvyšším vrcholu
dnešní cesty, a od devíti do dvanácti
jsou tři dlouhé hodiny, a ona pořád nepřichází.
Kdyby měla lásku a teplou mladou krev,
byla by v pohybu rychlá jako míč;
má slova by ji přehnala k mé sladké lásce
a jeho ke mně.
Ale staří lidé – mnozí se tváří, jako by byli mrtví;
těžkopádní, pomalí, těžcí a bledí jako olovo.

[Vstupují Chůva a Petr.]

Ó bože, jde. Ó medová Chůvo, jaké zprávy?
Setkala ses s ním? Pošli svého sluhu pryč.

CHŮVA.
Petře, zůstaň u brány.

[Petr odchází.]

JULIE.
Nu, dobrá, sladká Chůvo – ó pane, proč se tváříš tak smutně?
I kdyby byla zpráva smutná, pověz ji vesele;
je-li dobrá, zahanbíš hudbu sladké zprávy tím,
že mi ji zahraješ s tak kyselou tváří.

CHŮVA.
Jsem unavená, dej mi chvíli pokoje;
tajtrdlíku, jak mě kosti bolí! Jaký výlet jsem měla!

JULIE.
Kéž bys měla mé kosti a já tvé zprávy:
no tak, prosím tě, mluv; dobrá, dobrá Chůvo, mluv.

CHŮVA.
Ježíši, co ten spěch? Nemůžete chvíli počkat? Nevidíte, že jsem bez dechu?

JULIE.
Jak jsi bez dechu, když máš dost dechu,
abys mi řekla, že jsi bez dechu?
Ta výmluva, co děláš v tomto zdržení,
je delší než zpráva, kterou se omlouváš.
Je tvá zpráva dobrá, nebo špatná? Odpověz na to;
řekni jedno z toho a já počkám na podrobnosti.
Ať mám klid, je dobrá, nebo špatná?

CHŮVA.
Nu, udělala jste prostoduchý výběr; neumíte si vybrat muže.
Romeo? Ne, ten ne. Ačkoli jeho tvář je lepší než všechny tváře
mužů, přec jeho noha předčí všechny muže; a pokud jde o ruku

a nohu, a tělo, i když o nich není moc řeč, přec jsou nad všechno srovnání. Není květem zdvořilosti, ale ujišťuji vás, je mírný jako jehňátko. Jdi svou cestou, dívko, slouž Bohu. Jak to, obědvala jste doma?

JULIE.
Ne, ne. Ale tohle všechno jsem věděla už dřív.
Co říká o našem sňatku? Co o tom?

CHŮVA.
Pane, jak mě bolí hlava! To mám ale hlavu!
Buší jako by měla spadnout na dvacet kousků.
A záda, z druhé strany – ó, má záda, má záda!
Ať tvé srdce zasáhne klatba, žes mě posílala,
abych si uhnala smrt tím pobíháním sem a tam.

JULIE.
Opravdu je mi líto, že ti není dobře.
Sladká, sladká, sladká Chůvo, řekni mi, co praví má láska?

CHŮVA.
Vaše láska říká jako čestný pán,
a jako zdvořilý, a jako laskavý, a jako hezký,
a ručím za to, i jako ctnostný – Kde je vaše matka?

JULIE.
Kde je má matka? Nu, uvnitř.
Kde by měla být? Jak podivně odpovídáš.
„Tvá láska říká jako čestný pán,
Kde je tvá matka?“

CHŮVA.
Ó Pane Bože,

jste tak vzteklá? Jděte do pekla, co já vím.
Je toto obklad pro mé bolavé kosti?
Odteď si vzkazy vyřizujte sama.

JULIE.
Ale takový chvat! Mluv, co říká Romeo?

CHŮVA.
Dostala jste dovolení jít dnes ke zpovědi?

JULIE.
Dostala.

CHŮVA.
Pak spěchej odsud k cele bratra Vavřince;
tam čeká muž, co z tebe ženu udělá.
Teď ti kypí nevázaná krev do líček,
budou šarlatové hned při každé zprávě.
Spěchej do kostela. Já musím jinou cestou,
donést žebřík, po němž tvá láska
musí šplhat do ptačího hnízda, až bude tma.
Já jsem dřina, dřu se pro tvou slast;
ale ty poneseš břemeno brzy v noci.
Jdi, já jdu k obědu; spěchej do cely.

JULIE.
Spěchám k vysokému štěstí! Čestná Chůvo, sbohem.

[Odcházejí.]

AKT II. – SCÉNA VI. Cela bratra Vavřince.

[Vstupují bratr Vavřinec a Romeo.]

BRATR VAVŘINEC.
Nechť se nebe tomuto svatému činu usmívá,
aby nás pozdější hodiny se žalem nekárala.

ROMEO.
Amen, amen, ale ať přijde jakýkoli žal,
nemůže vyvážit tu výměnu radosti,
již mi jedna krátká minuta v jejím zraku dá.
Jen spoj naše ruce svatým slovem,
pak smrt, pohltitelka lásky, ať činí, co si troufne,
mně stačí, že ji smím zvát svou.

BRATR VAVŘINEC.
Tato prudká potěšení mají prudké konce
a ve svém triumfu umírají; jako oheň a prach,
jež jakmile se políbí, se stráví. Nejsladší med
je protivný ve své vlastní lahodnosti
a v chuti kazí chuť.
Proto milujte s mírou: dlouhá láska to tak dělá;
příliš rychle dojdeš, dojdeš stejně pozdě jako příliš pomalu.

[Vstupuje Julie.]

Zde přichází paní. Ó, tak lehká noha
nikdy neošoupe věčný kámen.
Milenec může kráčet po babím létu,

jež se povaluje v necudném letním vzduchu,
a přec nespadne; tak lehká je marnost.

JULIE.
Dobrý večer mému duchovnímu zpovědníku.

BRATR VAVŘINEC.
Romeo ti poděkuje, dcero, za nás oba.

JULIE.
Totéž jemu, jinak je jeho dík příliš mnohý.

ROMEO.
Ach, Julie, jestli míra tvé radosti
je nahrnuta jako moje, a dovednost tvá je větší,
abys ji odhalila, pak osladi svým dechem
tenhle sousední vzduch a ať jazyk bohaté hudby
rozvine onu domnělou blaženost, již oba
přijímáme navzájem tímto drahým setkáním.

JULIE.
Myšlenka bohatší látkou než slovem
chlubí se podstatou, ne ozdobou.
Žebráci jsou ti, co mohou spočítat svou cenu;
ale má pravá láska vzrostla v takové přemíře,
že nemohu sečíst ani polovinu svého bohatství.

BRATR VAVŘINEC.
Pojďte, pojďte se mnou, krátce to vyřídíme,
neboť, s vaším dovolením, nezůstanete sami,
než vás svatá církev spojí dva v jednoho.

[Odcházejí.]

AKT III.

AKT III. – SCÉNA I. Veřejné prostranství.

[Vstupují Merkucio, Benvolio, páže a sluhové.]

BENVOLIO.
Prosím tě, dobrý Merkucio, pojďme pryč:
den pálí, Kapuleti jsou venku,
a potkáme-li je, tu rvačky neujdem,
neb v těchto parných dnech krev vře jak v peci.

MERKUCIO.
Ty jsi jako jeden z těch chlapíků, co jak vejde do krčmy, pleskne mi kord na stůl a řekne „Bože, dej, ať tě nepotřebuji!“ – a po druhém poháru ho vytasí na výčepního, přestože k tomu není důvod.

BENVOLIO.
Jsem já takový chlapík?

MERKUCIO.
Jdi, jdi, ty jsi tak horký Jack v náladě jako kterýkoli v Itálii; stejně rychle se naštveš, stejně rychle vybuchneš.

BENVOLIO.
A kvůli čemu?

MERKUCIO.
Kdyby byli dva takoví, za chvíli bychom neměli ani jednoho, protože by se zabili navzájem. Ty? Vždyť ty se pohádáš s mužem, který má v bradce o jeden chlup víc nebo míň než ty. Pohádáš se s mužem, protože louská oříšky, jen proto, že máš lískově hnědé oči. Které jiné oko by takovou záminku vyhrabalo? Hlavu máš plnou sporů jako vejce masa, a přesto tě pro ty spory tloukli po té hlavě, až ses rozklepl jako vejce. Pohádal ses s mužem, že si odkašlal na ulici, protože ti probudil psa, co spal na slunci.
A nerozkmotřil ses s krejčím, že si natáhl nový kabátec před Velikonocemi? S jiným, že si zavázal nové střevíce starou stuhou?
A přitom mi dáváš lekce, abych se nehádal!

BENVOLIO.
Kdybych se tak rád hádal jako ty, kdokoli by si mohl koupit mé doživotní dědictví na hodinu a čtvrt.

MERKUCIO.
Doživotní dědictví! Ó, ty hlupáku!

[Vstupují Tybalt a další.]

BENVOLIO.
Při mé hlavě, jdou sem Kapuleti.

MERKUCIO.
Při mé patě, dávám na to.

TYBALT.
Držte se těsně za mnou, promluvím k nim.
Pánové, dobrý den: slovíčko s jedním z vás.

MERKUCIO.
Jen slovíčko s jedním z nás? Přidej k němu

něco; udělej z toho slovo a ránu.

TYBALT.
Zjistíte, pane, že mám k tomu sklon,
jenom když dáte pořádnou záminku.

MERKUCIO.
A nemůžete si záminku vzít bez toho,
že vám ji dá někdo?

TYBALT.
Merkucio, ty se s Romeem bratříčkuješ.

MERKUCIO.
Bratříčkuju? Co? Děláš z nás muzikanty?
A jestli z nás uděláš muzikanty,
tak slyš, nic jiného než disonance.
Tady mám smyčec – a ten tě přinutí tančit.
U všech hromů – bratříčkuju!

BENVOLIO.
Mluvíme tady na veřejnosti.
Buď se stáhněte někam do ústraní
a chladně se vyřkněte z vašich křivd,
nebo odejděte; oči všech jsou na nás.

MERKUCIO.
Oči jsou od toho, aby viděly;
já pro žádného člověka se nehnu.

[Vstupuje Romeo.]

TYBALT.
Buď s tebou pokoj, pane, tu jde můj muž.

MERKUCIO.
Ať visím, pane, jestli nosí tvůj znak.
Jen jděte napřed na pole, on za vámi;
tak zvaného muže z něho můžete dělat.

TYBALT.
Romeo, láska, již k tobě chovám, nedá
než jeden výraz tento: Jsi ničema.

ROMEO.
Tybalte, důvod, pro který tě mám rád,
mi dost omlouvá vztek, co takovému
pozdravu patřil by. Ničemou nejsem;
nuž sbohem; vidím, že mě vůbec neznáš.

TYBALT.
Hochu, to neomluví křivdy, co's mi
způsobil, obrať se a tas, hned teď.

ROMEO.
Protestuji, nikdy jsem ti neublížil,
mám tě rád víc, než si můžeš představit,
dokud nezvíš důvod mojí lásky.
Tak, dobrý Kapulete, – jméno, jež si
cením tak draze, jako své vlastní – smiř se.

MERKUCIO.
Ó klid, ten potupný a hnusný ústup!
[Tasí.] Alla stoccata to vyřídí.
Tybalte, krysaři, pojď, zatancuj!

TYBALT.
Co bys ode mne chtěl?

MERKUCIO.
Dobrý králi koček, jen jeden z vašich devíti životů; na ten si troufnu, a podle toho, jak se budete chovat, vám těch zbylých osm vymlátím za sucha. Nevytáhnete svůj kord z té pochvy za uši? Pospěšte si, aby můj neskončil u vašich uší dřív, než váš bude venku.

TYBALT.
[Tasí.] Jsem připraven.

ROMEO.
Milý Merkucio, zastrč rapír zpět.

MERKUCIO.
Pojď, pane, tvůj passado!

[Bojují.]

ROMEO.
Tas, Benvolio; sraz jim ty zbraně dolů.
Pánové, hanba, nechte toho šílenství,
Tybalte, Merkucio, přece kníže
výslovně zakázal rvačky v ulicích Verony.
Dost, Tybalte! Dobrý Merkucio!

[Týbalt se svými druhy odchází.]

MERKUCIO.
Jsem raněn.
Mor na oba vaše domy. Je po mně.
Odešel – a nemá ani škrábnutí?

BENVOLIO.
Cože, ty jsi raněn?

MERKUCIO.
Ano, ano, škrábnutí, škrábnutí. Na mou duši, stačí.
Kde je mé páže? Jdi, lotříku, dojdi pro ranhojiče.

[Páže odchází.]

ROMEO.
Odvahu, muži; ta rána nemůže být zlá.

MERKUCIO.
Ne, není tak hluboká jak studna, ani tak široká jak dveře do kostela, ale stačí, poslouží. Zeptej se po mně zítra, a najdeš mě pořádně vážného. Pro tenhle svět jsem napepřený, to vám povídám. Mor na oba vaše domy. U všech hromů, pes, krysa, myš, kočka – aby člověka škráblo k smrti! Chvastoun, lotr, ničema, co se bije podle knihy aritmetiky! – Proč jste se, k čertu, pletl mezi nás? Byl jsem raněn pod tvou paží.

ROMEO.
Myslel jsem, že je to nejlepší.

MERKUCIO.
Pomoz mi, Benvolio, dovnitř do nějakého domu,
nebo omdlím. Mor na oba vaše domy.
Udělali ze mne žrádlo pro červy.
Mám to a pořádně. Vaše domy!

[Merkucio a Benvolio odcházejí.]

ROMEO.
Ten pán, knížete blízký příbuzný,
můj věrný přítel, dostal smrtelnou ránu
v můj prospěch; mé jméno pošpiněno
Tybaltovou urážkou – Tybaltem,

co hodinu byl mým bratrancem. Ó Julie,
tvá krása ze mne udělala změkčilce
a v mém temperamentu zlomila ocel.

[Vrací se Benvolio.]

BENVOLIO.
Ó Romeo, Romeo, statečný Merkucio zemřel,
ten jeho duch, jenž příliš brzy pohrdl
touto zemí, se vzepjal nad mraky.

ROMEO.
Nad tímto dnem se temný osud klene;
to byl jen začátek, konec přijde se mnou.

[Vrací se Tybalt.]

BENVOLIO.
Tu zuřivý Tybalt se vrací zpět.

ROMEO.
Zas v triumfu, a Merkucio sklán?
Pryč do nebe, ohleduplná mírnosti,
a ohnivooká zuřivost ať nyní vede mě!
Teď, Tybalte, vem si „ničemu“ zpátky,
cos nedávno mi dal, neb Merkuciova
duše je kousek nad našimi hlavami,
čeká na tvoji, aby s ní šla spolu.
Buď ty, nebo já, nebo oba, musíme s ním.

TYBALT.
Ty bídný hochu, co jsi s ním zde chodil,
půjdeš s ním odsud.

ROMEO.
Tohle to rozhodne.

[Bojují; Tybalt padá.]

BENVOLIO.
Romeo, pryč, utíkej!
Měšťané se bouří a Tybalt je zabit.
Nestůj v úžasu. Kníže tě odsoudí
k smrti, až tě chytí. Odsud, pryč, utíkej!

ROMEO.
Ó, jsem fortuny blázen!

BENVOLIO.
Proč ještě stojíš?

[Romeo odchází.]

[Vstupují měšťané.]

PRVNÍ MĚŠŤAN.
Kudy utekl ten, co zabil Merkucia?
Tybalt, ten vrah, kterou cestou pryč?

BENVOLIO.
Tam leží Tybalt.

PRVNÍ MĚŠŤAN.
Vzhůru, pane, pojďte se mnou.
Jménem knížete vás vyzývám, poslechněte.

[Vstupují kníže s družinou, Montek, Kapulet, jejich ženy a další.]

KNÍŽE.
Kde jsou ti podlí původci té rvačky?

BENVOLIO.
Ó vznešený kníže, mohu vyložit
celý ten nešťastný průběh té rány.
Tam leží muž, zabitý mladým Romeem,
který zabil tvého příbuzného, Merkucia.

PANÍ KAPULETOVÁ.
Tybalte, bratránku! Ó dítě bratra mého!
Ó kníže! Ó manželi! Ó, krev se prolila
mého drahého příbuzného! Kníže, jak jsi věrný,
za krev naši prolij krev Montekovu.
Ó bratránku, bratránku.

KNÍŽE.
Benvolio, kdo začal tu krvavou pranici?

BENVOLIO.
Tybalt, zde zabitý, jejž Romeova
ruka skolila; Romeo, co s ním mluvil
mírně, kázal mu uvážit, jak malicherný
spor je, a ještě k tomu zdůraznil
vaši vysokou nelibost. To vše řečeno
tichým dechem, klidným pohledem,
pokorně skloněnými koleny,
nemohlo utišit nespoutanou žluč
Tybalta, hluchého k míru; ten však bodl
pronikavou ocelí do hrudi Merkucia,
který, stejně rozpálen, obrátil
hrot smrti proti hrotu, s válečnickým
pohrdáním, jednou rukou odrážel
chladnou smrt stranou, druhou ji vracel
Tybaltovi, jehož obratnost

ji vrátila zpět. Romeo zavolal:
„Dost, přátelé! Přátelé, oddělte je!“ –
a rychleji než jazyk, čilá paže
srazila dolů jejich smrtící hroty,
mezi ně vrazil; pod jeho paží však
Tybalt zavistně bodl a zasáhl život
statného Merkucia, pak sám uprchl.
Ale brzy se vrátil k Romeovi,
jenž už se tenkrát k pomstě obracel,
a šli na sebe jako blesk; neb než jsem
mohl tasit a oddělit je, byl statný
Tybalt zabit; a jak padl, Romeo
se otočil a uprchl.
To je pravda, nebo ať Benvolio zemře.

PANÍ KAPULETOVÁ.
Je příbuzným Monteků.
Láska ho klame, nemluví pravdu.
Dvacet jich v té temné pranici bylo,
a všech těch dvacet jen jeden život sklálo.
Žádám o spravedlnost, již, kníže, musíš dát;
Romeo zabil Tybalta, Romeo nesmí žít.

KNÍŽE.
Romeo zabil jeho, on zabil Merkucia.
Kdo cenu té drahé krve nyní má splatit?

MONTEK.
Ne Romeo, kníže, byl Merkuciův přítel;
jeho vina skončila jen tím, co měl
dovršit zákon: životem Tybalta.

KNÍŽE.
A za ten přestupek
ho ihned posíláme do vyhnanství.
Mám podíl na tom, co z vaší zášti plyne,
má krev pro vaše sváry krvácí mi.
Ale pokutou vás tak tvrdou stihnu,
že budete všichni oplakávat ztrátu mojí.
Budu hluchý k prosbám a k výmluvám;
slzy ani modlitby nevykoupí vám zločin.
Proto je nedávejte. Nechť Romeo spěchá;
jinak, až bude nalezen, jeho poslední hodina.
Odneste odsud to tělo; čekejte, co káži.
Milost jen vraždí, odpouští-li těm, co vraždí.

[Odcházejí.]

AKT III. – SCÉNA II. Pokoj v Kapuletově domě.

[Vstupuje Julie.]

JULIE.
Cvalem, cvalem, vy ohniví koně,
k Phoebovu příbytku. Takový vozataj
jako Phaethon by vás švihl na západ
a hned by přivedl zamračenou noc.
Rozestři, lásky vykonavatelko,
noci, svůj závěs hustý, ať zběžným očím
víčka padnou a Romeo mi do rukou
vskočí, bez řečí a nespatřen.
Milenci vidí ke svým obřadům lásky
jen vlastní krásou; a je-li láska slepá,
nejlépe se k ní hodí noc. Pojď, cudná
noci, matrono v černém, odkojená střídmostí,
a nauč mě, jak prohrát vítěznou hru,
sehranou o pár neporušených panenství.
Zahal mou nespoutanou krev, co mi v tvářích
bije, svým černým pláštěm, než se podivná
láska osmělí, a bude pokládat
pravou lásku za prostou cudnost.
Pojď, noci, pojď, Romeo – ty dne v noci;
neboť ty budeš ležet na křídlech
noci bělejší než nový sníh na zádech
havrana. Pojď něžná noci, pojď milující
černobrvá noci, dej mi mého Romea;
a až jednou zemřu, vezmi ho a vystříhej

na malé hvězdy, a on tak zkrášlí tvář
nebe, že celý svět se zamiluje v noc,
a nevzdá úctu té okázalé hvězdě dne.
Ó, koupila jsem si palác lásky,
ale ještě ho neužila; a ač prodána,
dosud nenavštívena. Tak zdlouhavý je tento den
jako noc před nějakou slavností
pro netrpělivé dítě, co má nové šaty
a nesmí si je obléct. Ó, tu jde má Chůva,
a nese zprávy; a každý jazyk, co mluví
jen jméno Romeo, mluví nebeskou výmluvností.

[Vstupuje Chůva s provazy.]

Nuže, Chůvo, jaké zprávy? Co to neseš?
Ty provazy, co Romeo řekl ti přinést?

CHŮVA.
Ó, ty provazy.

[Hodí je dolů.]

JULIE.
Běda mi, co se stalo? Proč lomíš rukama?

CHŮVA.
Ó, hoře, hoře, je mrtvý, je mrtvý, je mrtvý!
Jsme ztraceny, paní, jsme ztraceny.
Běda dne, odešel, je zabit, je mrtvý.

JULIE.
Může být nebe tak závistivé?

CHŮVA.
Romeo může,
třebas nebe ne. Ó Romeo, Romeo.
Kdo by si to byl kdy pomyslel? Romeo!

JULIE.
Jaký ďábel jsi, co mě takhle trýzní?
Takové mučení patří do hrůzných pekel.
Zabil se Romeo? Řekni mi jen „ano“,
a to pouhé slůvko „ano“ otráví mě víc
než smrtonosné oko baziliška.
Nejsem já, je-li takové „já“;
nebo jsou-li ta oka zavřená, co nutí tě říct „ano“.
Je-li zabit, řekni „ano“; ne-li, „ne“.
Krátké hlásky rozhodnou o mém štěstí či hoři.

CHŮVA.
Viděla jsem tu ránu, viděla jsem ji,
Bůh znač ji! – tady na jeho mužné hrudi.
Žalostné tělo, krvavě žalostné tělo;
bledý, bledý jak popel, celý zpitý krví,
v krvi se topí. Při pohledu jsem omdlela.

JULIE.
Ó, pukni, mé srdce. Chudý bankrotáři, pukni hned.
Do vězení, oči; nikdy nehleďte na svobodu.
Hnusná země vrať se do země; skonči svůj pohyb zde,
ty i Romeo tiskněte jedny těžké máry.

CHŮVA.
Ó Tybalte, Tybalte, nejlepší přítel, co jsem měla.

Ó dvorný Tybalte, poctivý pane!
Že jsem se dožila vidět tě mrtvého.

JULIE.
Jaká to bouře, co vane tak protivně?
Je Romeo zabit, a Tybalt mrtev?
Můj nejdražší bratranec, a nejdražší pán?
Pak hrozná trubko, zvěstuj poslední soud,
neboť kdo je živ, jsou-li ti dva pryč?

CHŮVA.
Tybalt je pryč a Romeo vyhnán,
Romeo, co ho zabil, je vyhnán.

JULIE.
Ó Bože! Opravdu Romeova ruka prolila Tybaltovu krev?

CHŮVA.
Prolila, prolila; ach den, prolila.

JULIE.
Ó srdce hadí, skryté v kvetoucí tváři!
Chránil kdy drak tak krásnou jeskyni?
Nádherný tyrane, ďáble andělský,
holubem pernatý havrane, vlčí ovce!
Zavržená podstato nejbožštější podoby!
Pravý opak toho, čím se po právu zdáš,
proklatý svatý, počestný ničema!
Ó přírodo, cos měla v pekle činit,
když jsi do smrtelného ráje tak sladkého těla
uložila ducha ďáblova?
Byla kdy kniha obsahující tak podlou věc

tak krásně svázána? Ó, že by klam měl bydlet
v tak nádherném paláci.

CHŮVA.
Není v mužích věrnosti,
ani víry, ani poctivosti. Všichni jsou zrádci,
všichni křivopřísežníci, všichni darmo, všichni pokrytci.
Ach, kde je můj sluha? Dej mi trochu aqua vitae.
Tenhle žal, tahle strast, tahle hoře mě stárnou.
Hanba na Romea.

JULIE.
Puchýři ať tvůj jazyk pokryjí
za takové přání! On se k hanbě nenarodil.
Na jeho čele se hanba stydí sedět;
neboť je to trůn, kde čest může být korunována
jediným panovníkem veškeré země.
Ó, jaké zvíře jsem byla, že jsem mu lála!

CHŮVA.
Budete dobře mluvit o tom, co zabil vašeho bratrance?

JULIE.
Mám špatně mluvit o tom, co je mým manželem?
Ach, můj ubohý pane, který jazyk vyhladí tvé jméno,
když já, tvá tříhodinová žena, jsem je potupila?
Ale proč, ničemo, zabils mého bratrance?
Ten ničemný bratranec by zabil mého manžela.
Zpátky, pošetilé slzy, zpátky k rodnému pramenu;
váš poplatek patří hoři,
které vy omylem obětujete radosti.
Můj manžel žije, co ho Tybalt chtěl zabít,

a Tybalt mrtev, co by zabil mého manžela.
To všechno je útěcha; proč tedy pláči?
Nějaké slovo tu bylo, horší než Tybaltova smrt,
které mě zavraždilo. Rád bych je zapomněla,
ale ó, tlačí se mi do paměti
jako proklaté viny do myslí hříšníků.
Tybalt je mrtev, a Romeo vyhnán.
To „vyhnán“, to jediné slovo „vyhnán“,
zabilo deset tisíc Tybaltů. Tybaltova smrt
byla sama o sobě dost zlá, kdyby skončila tam.
Nebo kdyby trpké hoře dychtilo po společnosti
a muselo se řadit k dalším trápením,
proč nenásledovalo, když řekla „Tybalt je mrtev“,
„tvůj otec“ nebo „tvá matka“, ba i oba,
což by vyvolalo přiměřený nářek?
Ale jako zadní voj, co jde za Tybaltovou smrtí:
„Romeo je vyhnán“ – říci to slovo
znamená otec, matka, Tybalt, Romeo, Julie,
všichni zabiti, všichni mrtví. Romeo je vyhnán,
není konce, ani hranice, ani míry, ani mezí
v smrti toho slova, žádná slova to hoře nevyzní.
Kde je můj otec a má matka, Chůvo?

CHŮVA.
Pláčou a kvílejí nad Tybaltovou mrtvolou.
Půjdete k nim? Já vás tam dovedu.

JULIE.
Ať mu slzami ránu smývají. Moje potečou,
až jejich uschnou, pro Romeovo vyhnanství.
Zvedni ty provazy. Chudinká lana, podvedeny

jste i já; neboť Romeo je vyhnanec.
Ušil tě pro cestu k mému lůžku,
ale já, panna, zemřu panensky-ovdovělá.
Pojď, lana, pojď, Chůvo, půjdu k svatební
posteli; a smrt, ne Romeo, vem si mé panenství.

CHŮVA.
Spěchej do své komnaty. Já najdu Romea
k vaší útěše. Vím dobře, kde je.
Slyš, váš Romeo tu bude v noci.
Já k němu jdu, je ukryt v cele Vavřince.

JULIE.
Ó, najdi ho, dej tento prsten mému věrnému rytíři
a vyřiď mu, ať přijde na své poslední rozloučení.

[Odcházejí.]

AKT III. – SCÉNA III. Cela bratra Vavřince.

[Vstupuje bratr Vavřinec.]

BRATR VAVŘINEC.
Romeo, pojď, pojď, ty vystrašený muži.
Trápení je zamilované do tvých vloh
a ty jsi ženatý s neštěstím.

[Vstupuje Romeo.]

ROMEO.
Otče, jaké zprávy? Jaký knížete rozsudek?
Jaké hoře mi po ruce čeká,
které zatím ještě neznám?

BRATR VAVŘINEC.
Příliš dobře zná můj drahý syn
tak kyselou společnost.
Nesu ti zprávu o knížete rozsudku.

ROMEO.
Co menšího než poslední soud ten rozsudek je?

BRATR VAVŘINEC.
Mírnější rozsudek splynul z jeho rtů,
ne smrt těla, ale vyhnanství těla.

ROMEO.
Ha, vyhnanství? Buď milostivý, řekni smrt;

neb vyhnanství má v tváři větší hrůzu,
mnohem větší než smrt. Neříkej vyhnanství.

BRATR VAVŘINEC.
Odsud z Verony jsi vyhnán.
Buď trpělivý, svět je širý a rozlehlý.

ROMEO.
Není světa mimo veronské zdi,
jen očistec, mučírna, peklo samo.
Vyhnán odsud, jsem vyhnán ze světa,
a vyhnanství ze světa je smrt. Tedy vyhnanství
je smrt špatně pojmenovaná. Nazýváš-li smrt vyhnáním,
useknuls mi hlavu zlatou sekerou
a usmíváš se nad tím úderem, co mě vraždí.

BRATR VAVŘINEC.
Ó smrtelný hříchu, ó hrubá nevděčnosti!
Tvůj zločin náš zákon trestá smrtí; ale laskavý
kníže, přimlouvaje se za tě, zákon stranou odhodil,
a to černé slovo smrt obrátil ve vyhnání.
To je drahocenná milost, a ty ji nevidíš.

ROMEO.
Je to mučení, ne milost. Nebe je zde,
kde Julie žije; a každá kočka a pes,
a každá myška, každá nejhorší věc,
žijí tu v nebi a mohou na ni hledět,
ale Romeo nesmí. Víc platí,
víc počestnosti, víc dvornosti má
mrchožroutská moucha než Romeo.
Ty mohou spočinout na bílém zázraku

ruky drahé Julie a ukrást nesmrtelné
požehnání z jejích rtů, které, i v čisté
a panenské cudnosti, se stále rdí,
jako by jejich vlastní polibky byly hříchem.
Ale Romeo nesmí – on je vyhnán.
Tohle mouchy mohou, když já odsud musím letět.
Jsou svobodní lidé, ale já jsem vyhnán.
A ty říkáš, že vyhnanství není smrt?
Neměls žádný jed smíšený, žádný nabroušený nůž,
žádný rychlý prostředek smrti, byť sebemenší,
ale „vyhnán“, abys mě zabil? Vyhnán?
Ó, bratře, toho slova užívají zatracení v pekle.
Vytí ho doprovází. Jak máš to srdce,
být duchovním, zpovědníkem,
rozhřešitelem hříchů a mým vyznaným přítelem,
mě tím slovem „vyhnán“ rozdírat?

BRATR VAVŘINEC.
Ty bláznivý šílený muži, slyš mě chvíli.

ROMEO.
Ó, zas budeš mluvit o vyhnanství.

BRATR VAVŘINEC.
Dám ti brnění, co to slovo odrazí:
sladké mléko protivenství – filozofii,
aby tě utěšila, i když jsi vyhnán.

ROMEO.
Zas „vyhnán“? Pověs tu filozofii.
Pokud filozofie nestvoří Julii,

nepřesune město, neobrátí knížete rozsudek,
nic nepomůže, nic neplatí, nemluv víc.

BRATR VAVŘINEC.
Ó, pak vidím, že blázni nemají uši.

ROMEO.
A jak by měli, když moudří nemají oči?

BRATR VAVŘINEC.
Dovol, ať s tebou rozpravím o tvém stavu.

ROMEO.
Nemůžeš mluvit o tom, co necítíš.
Kdybys byl mlád jako já, Julii za svou lásku měl,
hodinu jen ženatý, Tybalt zavražděn,
poblázněný jako já, a jako já vyhnán,
pak bys mohl mluvit, pak bys mohl trhat si vlas,
a padnout na zem, jak já teď činím,
měřit si rozměr neznamenaného hrobu.

[Zaklepání zevnitř.]

BRATR VAVŘINEC.
Vstaň; někdo klepá. Milý Romeo, schovej se.

ROMEO.
Já ne, leda když dech srdcebolných vzdechů
mě jako mlha skryje před hledajícíma očima.

[Zaklepání.]

BRATR VAVŘINEC.
Slyš, jak klepou! – Kdo tam? – Romeo, vstaň,
dopadnou tě. – Vydrž chvíli. – Postav se.

[Zaklepání.]

Běž do mé pracovny. – Hned, hned. – Vůle Boží,
to je ta prostota. – Jdu, jdu.

[Zaklepání.]

Kdo tak silně klepe? Odkud přicházíš, co chceš?

CHŮVA.
[Zvenčí.] Pusťte mě dovnitř, a dovíte se, co nesu.
Jdu od paní Julie.

BRATR VAVŘINEC.
Buď tedy vítána.

[Vstupuje Chůva.]

CHŮVA.
Ó svatý bratře, ó, řekněte mi, svatý bratře,
kde je pán mé paní, kde je Romeo?

BRATR VAVŘINEC.
Tam na zemi, opilý vlastními slzami.

CHŮVA.
Ó, je zrovna tak jako moje slečna.
Zrovna jako ona! Ó žalostná shodo!
Smutná příhoda. Zrovna tak leží i ona,
řve a pláče, pláče a řve.
Vstaňte, vstaňte; vstaňte, jste-li muž.
Pro Julii, pro ni, vstaňte a postavte se.
Proč byste padal do takovýho „Ó“?

ROMEO.
Chůvo.

CHŮVA.
Ach, pane, ach, pane, smrt je konec všeho.

ROMEO.
Mluvila jsi o Julii? Jak se jí vede?
Nepovažuje mě za starého vraha,
teď když jsem potřísnil dětství naší radosti
krví, co má málo daleko k její?
Kde je ona? A jak jí je? A co říká
má skrytá choť naší zrušené lásce?

CHŮVA.
Ó, pane, nic neříká, jen pláče a pláče;
teď padne na postel, a hned zas vyskočí,
a volá Tybalta, a pak zas křičí Romea,
a zas padá dolů.

ROMEO.
Jako by to jméno,
vystřelené ze smrtícího hlavně pušky,
ji zavraždilo, jako proklatá ruka toho jména
zavraždila jejího příbuzného. Ó, pověz, bratře, pověz,
v které podlé části této anatomie
mé jméno sídlí? Řekni mi, ať mohu vyplenit
ten nenávistný dům.

[Tasí meč.]

BRATR VAVŘINEC.
Zadrž tu zoufalou ruku.
Jsi muž? Tvá podoba volá, že jsi.
Tvé slzy jsou ženské, tvé divoké činy značí
nerozumnou zuřivost zvířete.

Neslušná žena v zdánlivém muži,
a nevhodně vypadající zvíře v obojím zdání!
Ohromils mě. Při mém svatém řádu,
myslel jsem, že tvá povaha je lépe otužená.
Zabils Tybalta? Chceš zabít sebe?
A zabít svou paní, co ve tvém životě žije,
tím, že na sobě spácháš proklatou zášť?
Proč hartusíš na své narození, na nebe i zemi?
Vždyť narození, nebe i země, všechny tři
se v tobě naráz střetávají; a ty naráz
chceš je ztratit. Fuj, fuj, zahanbuješ
svůj tvar, svou lásku, svůj rozum,
které, jak lichvář, oplýváš v hojnosti,
a žádný z nich nepoužíváš k tomu pravému užití,
jenž má zdobit tvůj tvar, tvou lásku, tvůj rozum.
Tvůj vznešený tvar je jen z vosku,
odbočující od mužné statečnosti;
tvá drahá láska přisahaná jen prázdná křivá přísaha,
zabíjející lásku, již jsi slíbil ctít;
tvůj rozum, ozdoba tvaru i lásky,
v jejich vedení pokřivený,
jako střelný prach v lahvičce nezkušeného vojáka,
zapálí se tvou vlastní neznalostí,
a ty budeš rozsekán svou vlastní obranou.
Co? Vzchop se, muži. Tvá Julie je živa,
pro jejíž drahý zájem jsi nedávno „umíral“.
Tam jsi šťastný. Tybalt by zabil tebe,
ale ty jsi zabil Tybalta; tam jsi šťastný.
Zákon, co ti hrozil smrtí, stává se tvým přítelem,
a mění ji ve vyhnanství; tam jsi šťastný.
Snůška požehnání ti padá na záda;

Štěstěna se ti dvoří v nejlepším šatu;
ale jak nedovařená, mrzutá holka,
ty se mračíš na své Osudy i na svou lásku.
Dej pozor, dej pozor, takoví umírají bídně.
Jdi, jdi za svou láskou, jak bylo určeno,
vystup do její komnaty, odsud ji potěš.
Ale hleď, nezůstávej, než se postaví stráž,
neb pak neprojdeš do Mantovy;
kde budeš žít, dokud nenalezneme čas
oznámit tvůj sňatek, smířit vaše přátele,
prosit knížete o milost, a tě odvolat
s dvacet set tisíc krát větší radostí,
než s jakou odejdeš v nářku.
Jdi napřed, Chůvo. Poruč mě své paní,
a řekni jí, ať všechen dům pošle do postele,
k čemuž je těžký žal nakloní.
Romeo přijde.

CHŮVA.
Ó Pane, mohla bych tu zůstat celou noc
a poslouchat tu dobrou radu. Ó, co je to učenost!
Pane, povím své paní, že přijdete.

ROMEO.
Učiň tak, a vyřiď mé sladké, ať se chystá kárat.

CHŮVA.
Tu máte, pane, prsten, co mi dala pro vás, pane.
Spěchejte, pospěšte, neboť je už velmi pozdě.

[Odchází.]

ROMEO.
Jak mé útěše to oživilo síly.

BRATR VAVŘINEC.
Jdi odsud, dobrou noc; a tu stojí celý tvůj stav:
buď odejdi, než stráž bude postavena,
nebo za svítání přestrojen odsud.
Pobývej v Mantově. Já najdu tvého sluhu,
a on ti bude čas od času oznamovat
každé dobré, co se zde přihodí.
Dej mi ruku; je pozdě; sbohem; dobrou noc.

ROMEO.
Jen že mě volá radost větší než radost sama,
hořkým by bylo tak krátké loučení s tebou samým.
Sbohem.

[Odcházejí.]

AKT III. – SCÉNA IV. Pokoj v Kapuletově domě.

[Vstupují Kapulet, paní Kapuletová a Paris.]

KAPULET.
Věci se vyvinuly, pane, tak nešťastně,
že nám nezbyl čas s dcerou si promluvit.
Hleďte, měla ráda svého bratrance Tybalta
jako já. Nu, byli jsme zrozeni, abychom zemřeli.
Je velmi pozdě; dnes už nesejde dolů.
Slibuji vám, nebýt vaší společnosti,
byl bych v posteli už dávno před hodinou.

PARIS.
Tyhle smutné časy nedávají chvíle k dvoření.
Paní, dobrou noc. Poručte mě vaší dceři.

PANÍ KAPULETOVÁ.
Učiním tak a časně zítra se ptám po její mysli;
dnes v noci je uzamčena ve svém hoři.

KAPULET.
Pane Parisi, učiním tu zoufalou nabídku
lásky mého dítěte. Soudím, že se dá vést
ve všech ohledech mnou; nejen to, nepochybuji o tom.
Ženo, zajdi k ní, dřív než půjdeš spát,
oznam jí lásku mého syna Parise;
a řekni jí, dávej dobrý pozor, že příští středu –
ale, počkej, co dnes máme za den?

PARIS.
Pondělí, pane.

KAPULET.
Pondělí! Ha, ha! Nu, středa je příliš brzo,
nechť tedy ve čtvrtek; ve čtvrtek, řekni jí,
bude provdána za toho ušlechtilého hraběte.
Budete připraven? Líbí se vám ten spěch?
Nebudeme dělat velkou slávu – pár přátel,
neb, slyš, protože Tybalt byl tak nedávno zabit,
mohlo by se zdát, že jsme k němu lhostejní,
jsa naším příbuzným, kdybychom příliš hodovali.
Proto vezmeme asi půl tuctu přátel,
a konec. Ale co říkáte na čtvrtek?

PARIS.
Pane, kéž by byl čtvrtek už zítra.

KAPULET.
Nu, jděte. Ať je tedy čtvrtek.
Jdi k Julii, než půjdeš spát,
připrav ji, ženo, na tento svatební den.
Sbohem, pane. – Světlo do mé komnaty, hoj!
Při Bohu, je tak velmi, velmi pozdě,
že tomu brzy budeme říkat časně. Dobrou noc.

[Odcházejí.]

AKT III. – SCÉNA V. Otevřená galerie u Juliiny komnaty, s výhledem na zahradu.

[Vstupují Romeo a Julie.]

JULIE.
Chceš už jít? Není ještě ani blízko dnem.
To byl slavík a ne skřivan,
co ti pronikl do bázlivé dutiny ucha;
každou noc zpívá na onom granátovníku.
Věř mi, lásko, byl to slavík.

ROMEO.
Byl to skřivan, jitřní posel,
ne slavík. Hle, lásko, jaké zavistivé pruhy
krajkoví mračna, co se dělí tam na východě.
Noční svíce dohořely a veselý den
stojí na špičkách na mlhavých vrcholcích hor.
Musím jít a žít, nebo zůstat a zemřít.

JULIE.
Ono světlo není denní, já to vím.
Je to meteor, co slunce vydechlo,
aby ti byl pochodní tuto noc
a svítil ti na cestu do Mantovy.
Proto zůstaň ještě, nemusíš jít.

ROMEO.
Ať jsem chycen, ať jsem usmrcen,
spokojen jsem, chceš-li to tak mít.

Řeknu, že támhleta šeď není oko jitra,
je to jen bledý odlesk Cynthiiny tváře.
Ani to není skřivan, jehož tóny tlukou
na klenbu nebe tak vysoko nad našimi hlavami.
Víc touhy mám zůstat, než vůle odejít.
Pojď, smrti, buď vítána. Julie si to tak přeje.
Jak to je, duše má? Mluvme. Není den.

JULIE.
Je, je! Spěchej odsud, pryč, utíkej.
To je skřivan, co zpívá tak falešně,
napíná ostré disonance a nemilé tóny.
Někdo říká, že skřivan trylkuje sladce;
ten tak nečiní, neboť nás rozdělí.
Někdo říká, že si skřivan a ohavná ropucha
vyměnili oči. Ó, kéž by vyměnili i hlasy,
neboť ten hlas nás ruku od ruky trhá
a loveckou tubou tě žene k jitru.
Ó teď jdi, víc a víc se rozednívá.

ROMEO.
Víc a víc se rozednívá, víc a víc temnějí naše strasti.

[Vstupuje Chůva.]

CHŮVA.
Paní.

JULIE.
Chůvo?

CHŮVA.
Vaše paní matka jde k vaší komnatě.

Rozednilo se, buďte opatrná, dávejte pozor.

[Odchází.]

JULIE.
Pak, okno, pusť den dovnitř a nech život ven.

ROMEO.
Sbohem, sbohem, jeden polibek, a slezu.

[Sestupuje.]

JULIE.
Odcházíš takhle? Lásko, pane, ano muži, příteli,
musím od tebe slyšet každý den, každou hodinu,
neboť v minutě je mnoho dní.
Ó, při tomhle počítání budu letitá,
než svého Romea opět spatřím.

ROMEO.
Sbohem!
Nenechám uplynout jedinou příležitost,
jak ti, lásko, poslat pozdravy.

JULIE.
Ó, myslíš, že se někdy ještě setkáme?

ROMEO.
Nepochybuji o tom, a všechny tyhle strasti
poslouží k sladkým rozprávkám v časech, co přijdou.

JULIE.
Ó Bože! Mám duši, co věští zlo!
Zdá se mi, jak teď vidím tě tak nízko,

jako bys ležel mrtev na dně hrobu.
Buď mi selhává zrak, nebo vypadáš bledě.

ROMEO.
A věř mi, lásko, i ty v mém oku stejně.
Suchý žal nám pije krev. Sbohem, sbohem.

[Odchází dolů.]

JULIE.
Ó Fortuno, Fortuno! Všichni ti říkají vrtkavá;
jsi-li vrtkavá, co děláš s ním,
co se proslavil věrností? Buď vrtkavá, Fortuno,
pak doufám, že ho dlouho nezadržíš,
ale pošleš ho zpět.

PANÍ KAPULETOVÁ.
[Zevnitř.] Hoj, dcero, jsi vzhůru?

JULIE.
Kdo mě to volá? Je to má paní matka?
Je tak pozdě vzhůru, nebo tak časně?
Co nezvyklý důvod ji sem přivádí?

[Vstupuje paní Kapuletová.]

PANÍ KAPULETOVÁ.
Co je, Julie, co je?

JULIE.
Paní, není mi dobře.

PANÍ KAPULETOVÁ.
Pořád pláčete pro smrt bratrance?
Co, chceš ho z hrobu smýt slzami?

A i kdybys mohla, nedokážeš ho oživit.
Proto nech toho: trochu žalu značí mnoho lásky,
ale mnoho žalu stále značí málo rozumu.

JULIE.
Nechte mě přec plakat pro tu bolestnou ztrátu.

PANÍ KAPULETOVÁ.
Pak budeš cítit ztrátu, ale ne přítele,
pro kterého pláčeš.

JULIE.
Když tak cítím ztrátu,
nemohu než stále toho přítele oplakávat.

PANÍ KAPULETOVÁ.
Nu, dívko, pláčeš ne tolik pro jeho smrt,
jako že žije ten ničema, co ho zabil.

JULIE.
Jaký ničema, paní?

PANÍ KAPULETOVÁ.
Ten ničema Romeo.

JULIE.
Ničema a on jsou mnoho mil od sebe.
Bůh mu odpusť. Já odpouštím, celým srdcem.
A přec mi žádný muž tak nerve srdce jako on.

PANÍ KAPULETOVÁ.
To proto, že ten zrádce vrah ještě žije.

JULIE.
Ano, paní, mimo dosah těchto rukou.
Kéž bych jen já mohla pomstít smrt bratrance.

PANÍ KAPULETOVÁ.
Pomstíme ji, neboj se.
Pak už neplač. Pošlu někoho do Mantovy,
kde ten vyhnaný tulák žije,
ať mu podá takový nezvyklý doušek,
že se brzy k Tybaltovi připojí;
a pak doufám, že budeš spokojena.

JULIE.
Vskutku nikdy nebudu spokojena
s Romeem, dokud ho neuvidím – mrtvého –
tak mé ubohé srdce je sužováno pro příbuzného.
Paní, mohla-li byste jen nalézt muže,
co by jed donesl, já bych ho temperovala tak,
aby Romeo po jeho přijetí
brzy klidně usnul. Ó, jak mé srdce nenávidí
slyšet jeho jméno, a nemoci k němu,
abych vyvanula tu lásku, co jsem chovala k bratranci,
na jeho těle, které ho porazilo.

PANÍ KAPULETOVÁ.
Najdi jed, a já najdu takového muže.
Ale teď ti povím radostné zvěsti, dívko.

JULIE.
A radost přijde vhod v tak potřebný čas.
Jaké jsou, snažně prosím vaši milost?

PANÍ KAPULETOVÁ.
Nu, nu, máš starostlivého otce, dítě;
takového, jenž, aby tě vyvedl z tvého hoře,
připravil znenadání den radosti,
jaký ani ty, ani já nečekáme.

JULIE.
Paní, v šťastný čas, co je to za den?

PANÍ KAPULETOVÁ.
Na mou duši, mé dítě, časně ráno ve čtvrtek
tě statný, mladý a vznešený pán,
hrabě Paris, u svatého Petra v chrámě,
blaženě učiní šťastnou nevěstou.

JULIE.
Nu, při svatém Petrovi i při jeho chrámu,
on ze mne tam šťastnou nevěstu neudělá.
Divím se tomu spěchu, že se mám vdát,
ještě než ten, co má být mým manželem, mi dvoří.
Prosím vás, řekněte mému pánu a otci, paní,
že se zatím nevdám; a až se vdám, přísahám,
bude to Romeo, co víte, že ho nenávidím,
spíše než Paris. To jsou zprávy, vskutku!

PANÍ KAPULETOVÁ.
Tu jde váš otec, řekněte mu to sama,
a uvidíte, jak to od vás přijme.

[Vstupují Kapulet a Chůva.]

KAPULET.
Když slunce zapadá, vzduch mrholí rosu;

ale pro západ synovce mého bratra
je přímý déšť.
Nu co? Vodovod, dívko? Co, stále v slzách?
Pořád prší? V tak malinkém tělíčku
předstíráš loď, moře, vítr.
Neboť stále tvé oči, jež mohu nazvat mořem,
plynou a odlévají se slzami; loď je tvé tělo,
plující v této slané záplavě; větry tvé vzdechy,
které zuřící se slzami a slzy s nimi,
bez náhlého klidu převrhnou
tvé bouří zmítané tělo. Nuže, ženo?
Oznámila jsi jí naše rozhodnutí?

PANÍ KAPULETOVÁ.
Ano, pane; ale ona nechce, děkuje vám.
Kéž by ta bláznivka byla provdána za svůj hrob.

KAPULET.
Pomalu. Vysvětli mi, vysvětli, ženo.
Jak, ona nechce? Nepoděkovala nám?
Není hrdá? Nepokládá se za blaženou,
ač nehodnou, že jsme vyjednali
tak hodného šlechtice za ženicha?

JULIE.
Hrdá na to, že jste tak učinil, nejsem, ale vděčná,
že jste tak učinil. Hrdá nikdy nemohu být na to, co nenávidím;
ale vděčná i za nenávist, co má být láskou.

KAPULET.
Nu co, co, mudrlanko? Co je tohle?
„Hrdá“, „a děkuji vám“, „a nedovoluji vám“,

„a přece nejsem hrdá“. Slečinko rozmazlená,
nedávej mi tu žádné děkování ani hrdoliny,
ale slož své krásné kloubky proti příštímu čtvrtku,
ať půjdeš s Parisem k svatému Petrovi do chrámu,
nebo tě tam potáhnu na saních.
Pryč, ty bledá mršino! Pryč, ty rachotino!
Ty lojová tváři!

PANÍ KAPULETOVÁ.
Fuj, fuj! Co, zbláznil jste se?

JULIE.
Dobrý otče, prosím vás na kolenou,
vyslyšte mě trpělivě, jen slovo.

KAPULET.
Pověs se, mladá rachotino, neposlušná huso!
Řeknu ti co, – jdi do chrámu ve čtvrtek,
nebo se mi nikdy víc nedívej do tváře.
Nemluv, neodpovídej, nic mi neříkej.
Prsty mě svrbí. Ženo, sotva jsme si mysleli,
že jsme byli blaženi, že nám Bůh dal jen tohle jedno dítě;
ale teď vidím, že tohle jedno je o jedno moc,
a že máme prokletí, že ji máme.
Pryč s ní, štěně!

CHŮVA.
Bůh na nebi ji požehnej.
Jste zato k pokárání, pane, že ji takhle hubujete.

KAPULET.
A proč, má paní moudrosti? Držte jazyk,
dobrá rozumnosti; jděte si tlachat s drbnama.

CHŮVA.
Nemluvím zrádcovství.

KAPULET.
Ó, Bůh dobrý den dejž.

CHŮVA.
Nemůže člověk mluvit?

KAPULET.
Mlčte, mumlající blázne!
Vyslovte svou vážnost nad miskou drbny,
tady ji nepotřebujeme.

PANÍ KAPULETOVÁ.
Jste příliš horký.

KAPULET.
Při chlebě Páně, zbláznil se nad tím!
Den, noc, hodina, jízda, čas, práce, hra,
sám, ve společnosti, pořád má starost byla
provdat ji; a když jsem jí teď opatřil
šlechtice vznešeného rodu,
krásných statků, mladého a vznešeně spřízněného,
plného, jak se říká, čestných vlastností,
vzorného, jako by si člověk muže přál,
a pak mít tu bídnou kňouravou blázinku,
tu kňučivou hračku, v jejím osudu nabízeném,
odpovídat: „Nevdám se, nemohu milovat,
jsem příliš mladá, prosím vás, odpusťte mi.“
Ale, nevdáš-li se, odpustím já tobě.
Pas se, kde chceš, u mne bydlet nebudeš.
Mysli si, přemýšlej, nedělám si legraci.

Čtvrtek je blízko; polož ruku na srdce, uvaž.
Jsi-li má, dám tě svému příteli;
nejsi-li, viš, žebri, hlaď, zemři na ulici,
neb na mou duši, nikdy se k tobě nepřiznám,
a nic z toho, co mám, ti nikdy nebude dobré.
Spolehni se na to, přemysli si, nebudu křivě přisahat.

[Odchází.]

JULIE.
Není v oblacích žádné smilování,
které by vidělo na dno mého žalu?
Ó má sladká matko, nezahazujte mě,
odložte to manželství o měsíc, o týden,
nebo neučiníte-li tak, ustelte svatební lože
v tom temném hrobě, kde leží Tybalt.

PANÍ KAPULETOVÁ.
Nemluv ke mně, neboť neřeknu ani slovo.
Dělej, jak chceš, s tebou jsem skončila.

[Odchází.]

JULIE.
Ó Bože! Ó Chůvo, jak tomu zabránit?
Můj manžel je na zemi, má víra v nebi.
Jak se ta víra vrátí zpět na zem,
nepošle-li mi ji ten manžel z nebe
tím, že opustí zemi? Potěš mě, poraď mi.
Běda, běda, že nebe má praktikovat úklady
na tak něžném předmětu, jako jsem já.
Co říkáš? Nemáš slovo radosti?
Nějakou útěchu, Chůvo.

CHŮVA.
Na mou věru, tu je:
Romeo je vyhnán; a celý svět proti ničemu,
že se nikdy neodváží vrátit, aby vás nárokoval.
A kdyby ano, musí to být tajně.
Pak, když věci stojí tak, jak teď stojí,
myslím, že nejlépe uděláte, když se vdáte za toho hraběte.
Ó, to je nádherný šlechtic.
Romeo je proti němu hadr. Orel, paní,
nemá tak zelené, tak živé, tak krásné oko
jako Paris. Prokleto buď moje srdce,
jestli si nemyslím, že jste šťastná v tomto druhém sňatku,
neboť předčí první: a i kdyby ne,
váš první je mrtvý, nebo jako by byl,
tak jako je živý, a vy z něj nic nemáte.

JULIE.
Mluvíš to z celého srdce?

CHŮVA.
A z celé duše taky,
jinak buďtež obě proklety.

JULIE.
Amen.

CHŮVA.
Co?

JULIE.
Nu, podivuhodně jsi mě utěšila.
Jdi dovnitř, řekni mé paní, že jsem šla,

protože jsem se znelíbila otci, k cele Vavřince,
abych se vyzpovídala a byla rozhřešena.

CHŮVA.
Na mou duši, jdu; a to je moudře učiněno.

[Odchází.]

JULIE.
Starodávné zatracení! Ó nejpodlejší ďáble!
Je větší hřích chtít mě takhle křivě přisahat,
nebo potupit mého pána tímtéž jazykem,
jímž ho tolikrát chválila nad všechny srovnání
tisíckrát a víc? Jdi, rádkyně.
Ty a mé nitro od nynějška budeme dvě.
Půjdu k bratrovi dovědět se jeho léku.
Když vše ostatní selže, mám moc zemřít sama.

[Odchází.]

AKT IV.

AKT IV. – SCÉNA I. Cela bratra Vavřince.

[Vstupují bratr Vavřinec a Paris.]

BRATR VAVŘINEC.
Ve čtvrtek, pane? Čas je velmi krátký.

PARIS.
Otec Kapulet to tak chce;
a já nijak nebrzdím jeho spěch.

BRATR VAVŘINEC.
Říkáte, že neznáte mysl dámy.
Nerovný je ten kurs; nelíbí se mi.

PARIS.
Nezměrně pláče pro Tybaltovu smrt,
a proto jsem s ní málo mluvil o lásce;
neb Venuše se neusmívá v domě slz.
Nyní, pane, její otec pokládá za nebezpečné,
aby svůj žal nechala tolik vládnout;
a ve své moudrosti pospíchá s naším sňatkem,
aby zastavil záplavu jejích slz,
které, příliš zaměstnávány jí samotnou,

mohou být od ní odvedeny společností.
Teď znáte důvod toho spěchu.

BRATR VAVŘINEC.
[Stranou.] Kéž bych neznal, proč by to mělo být zpomaleno. –
Hleďte, pane, dáma jde sem k mé cele.

[Vstupuje Julie.]

PARIS.
Šťastné setkání, má paní a má choti!

JULIE.
To může být, pane, až budu moci být chotí.

PARIS.
To musí být, lásko, ve čtvrtek příští.

JULIE.
Co musí být, bude.

BRATR VAVŘINEC.
To je jistý výrok.

PARIS.
Přicházíte vyzpovídat se tomuto otci?

JULIE.
Abych na to odpověděla, musela bych se vyzpovídat vám.

PARIS.
Nezapírejte mu, že mě milujete.

JULIE.
Vám se přiznám, že miluji jeho.

PARIS.
Jistě i to, že milujete mne.

JULIE.
Pokud ano, bude to vzácnější,
řečeno za vašimi zády než do tváře.

PARIS.
Chudinko, tvoje tvář je zle zle znetvořena slzami.

JULIE.
Slzy nad ní malé vítězství vybojovaly;
neboť byla špatná dost už před jejich zlobou.

PARIS.
Křivdíš jí víc než slzy tím výrokem.

JULIE.
To není pomluva, pane, co je pravda,
a co jsem řekla, řekla jsem si do tváře.

PARIS.
Tvá tvář je má, a tys ji pomluvila.

JULIE.
Může být, neboť není má vlastní.
Jste teď volný, svatý otče, nyní,
nebo mám přijít k večerní mši?

BRATR VAVŘINEC.
Můj čas mi slouží, zádumčivá dcero, teď. –
Pane můj, musíme vás prosit o samotu.

PARIS.
Bůh chraň, abych rušil pobožnost! –
Julie, ve čtvrtek časně vás probudím,
do té doby, adieu; a uchovejte si tento svatý polibek.

[Odchází.]

JULIE.
Ó, zavřete dveře, a až tak učiníte,
pojďte se mnou plakat, bez naděje, bez léku, bez pomoci!

BRATR VAVŘINEC.
Ó Julie, já už znám tvůj žal;
napíná mě to nad hranice mého rozumu.
Slyším, že musíš, a nic to nemůže oddálit,
ve čtvrtek příští být provdána za toho hraběte.

JULIE.
Neříkej mi, bratře, že o tom slyšíš,
pokud mi neřekneš, jak tomu zabránit.
Nemůžeš-li ve své moudrosti dát pomoci,
jen řekni, že mé rozhodnutí je moudré,
a tímto nožem si pomohu okamžitě.
Bůh spojil mé srdce a Romeovo, ty naše ruce;
a dřív než tahle ruka, tebou pro Romeovu zpečetěná,
bude pečetí k jiné smlouvě,
nebo mé věrné srdce zrádnou vzpourou
se obrátí k jinému, tenhle oba zabije.
Proto, ze svých dlouhých let zkušeností,
dej mi nějakou nynější radu, nebo hle
mezi mými krajnostmi a mnou tenhle krvavý nůž
bude hrát roli vládce, rozhodujícího o tom,

co provize tvých let a umění
nemohla přivést k žádnému čestnému konci.
Nemluv dlouho. Toužím zemřít,
pokud to, co mluvíš, nemluví o léku.

BRATR VAVŘINEC.
Zadrž, dcero. Vidím jakousi naději,
která vyžaduje stejně zoufalé provedení,
jako je zoufalé to, čemu bychom chtěli zabránit.
Jestliže, raději než se vdát za hraběte Parise,
máš sílu vůle zabít se,
pak je pravděpodobné, že podstoupíš
cosi jako smrt, abys zahnala tuhle hanbu,
ty, co se pouštíš do závodu se smrtí samou, abys unikla ode zla.
A odvážíš-li se, dám ti lék.

JULIE.
Ó, poruč mi skočit, raději než se vdát za Parise,
z cimbuří oné věže,
nebo chodit zlodějskými cestami, nebo číhat,
kde jsou hadi. Spoutej mě s řvoucími medvědy;
nebo mě na noc ukryj v márnici,
celou pokrytou rachotícími kostmi mrtvých,
s páchnoucími lýtky a žlutými lebkami bez brady.
Nebo mi poruč jít do nově vykopaného hrobu,
a ukryj mě s mrtvým v jeho rubáši;
věci, při jejichž pouhém vyprávění jsem se třásla,
já udělám bez bázně či pochybnosti,
abych žila jako neposkvrněná žena své sladké lásce.

BRATR VAVŘINEC.
Dobrá tedy. Jdi domů, buď veselá, dej souhlas

vdát se za Parise. Středa je zítra;
zítra v noci dohlédni, abys ležela sama,
nenech Chůvu spát s tebou v komnatě.
Vezmi tuhle lahvičku, jsa v posteli,
a ten destilovaný nápoj do dna vypij,
hned ti pak všemi žilami poběží
chladný a dřímotný mok; neb žádný tep
nebude držet svůj přirozený průběh, ale ustane.
Žádné teplo, žádný dech nedá svědectví, že žiješ,
růže v tvých rtech i tvářích uvadnou
v popelavou bledost; víčka tvých očí klesnou
jak smrt, když zavírá den života.
Každá část, zbavená ohebné vlády,
bude strnulá, ztuhlá a studená jako smrt.
A v této vypůjčené podobě smrštěné smrti
budeš trvat dvaačtyřicet hodin,
a pak se probudíš jako z příjemného spánku.
Když ráno přijde ženich,
aby tě vzbudil z lože, budeš tam mrtvá.
Pak, jak je zvykem naší země,
v nejlepším šatu, odhalena, na márách,
poneseš se k té prastaré hrobce,
kde leží veškerý rod Kapuletů.
Mezitím, než se probudíš,
Romeo pozná z mých dopisů náš záměr,
a sem přijde, a on a já
budeme hlídat tvé procitnutí, a tu samu noc
tě Romeo odnese odsud do Mantovy.
A tohle tě osvobodí od této současné hanby,
pokud ti žádný nestálý rozmar ani ženský strach
nezlomí statečnost při konání.

JULIE.
Dej mi, dej mi! Ó, nemluv mi o strachu!

BRATR VAVŘINEC.
Zadrž; běž, buď silná a šťastná
ve svém odhodlání. Pošlu bratra s rychlostí
do Mantovy, s mými dopisy k tvému pánu.

JULIE.
Láska dejž mi sílu, a síla dá pomoc.
Sbohem, drahý otče.

[Odcházejí.]

AKT IV. – SCÉNA II. Síň v Kapuletově domě.

[Vstupují Kapulet, paní Kapuletová, Chůva a sluhové.]

KAPULET.
Pozvi tolik hostů, kolik je zde napsáno.

[První sluha odchází.]

Hochu, běž mi najmout dvacet obratných kuchařů.

DRUHÝ SLUHA.
Žádné špatné nedostanete, pane; neboť vyzkouším, jestli dokážou olizovat si prsty.

KAPULET.
Jak je takhle můžeš vyzkoušet?

DRUHÝ SLUHA.
Na mou duši, pane, špatný je ten kuchař, co neumí olíznout si vlastní prsty; proto ten, co si prsty olíznout neumí, se mnou nejde.

KAPULET.
Jdi, odejdi.

[Druhý sluha odchází.]

Budeme na ten čas dost nedostatečně zásobeni.
Co, odešla moje dcera k bratru Vavřinci?

CHŮVA.
Ano, vskutku.

KAPULET.
Nu, snad se mu podaří jí trochu prospět.
Je to umíněné, svéhlavé zpropadené děvče.

[Vstupuje Julie.]

CHŮVA.
Hle, jde ze zpovědi s veselou tváří.

KAPULET.
Nu co, má umíněnko. Kdes to bloudila?

JULIE.
Tam, kde jsem se naučila kát se z hříchu
neposlušné vzpoury
proti vám a vašim příkazům; a nařízeno
mi od svatého Vavřince, abych tu padla na kolena
a prosila o odpuštění. Odpusťte, snažně prosím.
Od teď jsem navěky vámi vedena.

KAPULET.
Pošlete pro hraběte, povězte mu o tom.
Dám ten uzel uvázat zítra ráno.

JULIE.
Potkala jsem mladého pána v cele Vavřince,
a projevila mu, kolik náležité lásky jsem mohla,
aniž bych překročila meze cudnosti.

KAPULET.
Nu, jsem tomu rád. To je dobře. Vstaň.
Tak to má být. Ať vidím toho hraběte.
Ano, na mou duši. Jdi, povídám, a přiveď ho sem.

Nuže před Bohem, tenhle ctihodný svatý bratr,
celé naše město je mu velmi zavázáno.

JULIE.
Chůvo, půjdete se mnou do mé komůrky,
pomoci mi vybrat takové potřebné ozdoby,
jaké shledáte vhodnými pro zítřek?

PANÍ KAPULETOVÁ.
Ne, až ve čtvrtek. Je dost času.

KAPULET.
Jdi, Chůvo, jdi s ní. Zítra do chrámu.

[Julie a Chůva odcházejí.]

PANÍ KAPULETOVÁ.
Budeme krátcí v našich zásobách;
je už téměř noc.

KAPULET.
Pch, já se poohlédnu,
a vše bude v pořádku, zaručuji ti, ženo.
Jdi za Julií, pomoz jí nastrojit se.
Dnes v noci do postele nejdu; nech mě být.
Zahraji si pro jednou hospodyni. – Co, hola! –
Všichni jsou pryč: nu, zajdu sám
k hraběti Parisovi, připravit ho
na zítřek. Mé srdce je podivuhodně lehké,
když je ta svéhlavá dívka tak získána zpět.

[Odcházejí.]

AKT IV. – SCÉNA III. Juliina komnata.

[Vstupují Julie a Chůva.]

JULIE.
Ano, tyhle šaty jsou nejlepší. Ale, milá Chůvo,
nech mě dnes v noci, prosím tě, o samotě;
neboť potřebuji mnoho modliteb,
aby nebe se usmálo nad mým stavem,
který, dobře to víš, je zkřížený a plný hříchu.

[Vstupuje paní Kapuletová.]

PANÍ KAPULETOVÁ.
Co, jste zaneprázdněné? Potřebujete mou pomoc?

JULIE.
Ne, paní; vybraly jsme takové věci,
jaké jsou vhodné pro zítřejší stav.
Prosím vás, nechte mě teď o samotě,
a ať Chůva s vámi dnes v noci bdí,
neboť jste zajisté plně zaneprázdněna
tím tak náhlým obchodem.

PANÍ KAPULETOVÁ.
Dobrou noc.
Jdi do postele a odpočiň si, neb to potřebuješ.

[Paní Kapuletová a Chůva odcházejí.]

JULIE.
Sbohem. Bůh ví, kdy se zase setkáme.

Mám slabý chladný strach, co mi probíhá žilami,
že téměř zmrazuje teplo života.
Zavolám je zpět, aby mě utěšily.
Chůvo! – Co by zde dělala?
Své temné představení musím zahrát sama.
Pojď, lahvičko.
Co když ta směs vůbec nezabere?
Mám být zítra ráno provdána?
Ne, ne! Tohle to zakáže. Lež si tam.

[Pokládá vedle sebe dýku.]

Co když je to jed, který mi bratr
lstivě podal, aby mě měl mrtvou,
aby v tomto sňatku nebyl zneuctěn,
protože mě předtím oddal s Romeem?
Bojím se, že ano. A přec si myslím, že ne,
neboť se stále osvědčoval jako svatý muž.
Jak když mě položí do hrobky,
procitnu dřív, než Romeo
přijde mě vysvobodit? Hrozný bod!
Nebudu pak udušena v klenbě,
k jejíž ohavné tlamě nevdechuje zdravý vzduch,
a tam nezardousím se, než Romeo přijde?
Nebo, zůstanu-li naživu, není dost pravděpodobné,
že hrozná představa smrti a noci,
spolu s hrůzou toho místa,
jako v klenbě, prastaré schránce,
kde po tolik set let jsou nahromaděny
kosti všech mých pohřbených předků,
kde krvavý Tybalt, ještě sotva v zemi,
leží hnijící v rubáši; kde, jak se říká,

v jisté hodiny noci duchové se scházejí –
Běda, běda, není dost pravděpodobné, že já,
tak brzy procitlá, mezi odpornými zápachy
a ječeními jak u mandragor, trhaných ze země,
jejichž slyšení dohání živé smrtelníky k šílenství,
ó, probudím-li se, nebudu zbavena rozumu,
obklopena všemi těmi hrůznými strachy,
a šíleně si nebudu hrát s kostmi svých předků?
A nevytrhnu znetvořeného Tybalta z rubáše?
A v této zuřivosti, s kostí nějakého velikého příbuzného
jako s klackem, nevyrazím si zoufalou mozkovnu?
Ó pohleď, zdá se mi, že vidím ducha svého bratrance,
jak hledá Romea, jenž napíchl jeho tělo
na špici rapíru. Stůj, Tybalte, stůj!
Romeo, Romeo, Romeo, zde pij! Piji na tebe.

[Vrhá se na lože.]

AKT IV. – SCÉNA IV. Síň v Kapuletově domě.

[Vstupují paní Kapuletová a Chůva.]

PANÍ KAPULETOVÁ.
Zadrž, vezmi tyto klíče a přines víc koření, Chůvo.

CHŮVA.
Volají po datlích a kdoulích v pekárně.

[Vstupuje Kapulet.]

KAPULET.
Pojď, hněte sebou, hněte, hněte! Druhý kohout kokrhal,
večerní zvon odzvonil, jsou tři hodiny.
Hleď na pečené maso, dobrá Angelico;
nešetři nákladem.

CHŮVA.
Jděte, vy babo mužská, jděte,
jděte do postele; věřte, zítra budete nemocný
z toho dnešního bdění.

KAPULET.
Ne, ani trošku. Co! Já jsem bděl už dřív
celé noci pro menší příčinu, a nikdy mi nebylo zle.

PANÍ KAPULETOVÁ.
Ano, byl jsi za svých časů myšákem;
ale já tě od takového bdění napříště uhlídám.

[Paní Kapuletová a Chůva odcházejí.]

KAPULET.
Žárlivá kápěnko, žárlivá kápěnko!

[Vstupují sluhové s rožni, poleny a koši.]

Nu, chlapče, co tam neseš?

PRVNÍ SLUHA.
Věci pro kuchaře, pane; ale nevím jaké.

KAPULET.
Pospěš si, pospěš si.

[První sluha odchází.]

– Hochu, dojdi pro sušší polena.
Zavolej Petra, ten ti ukáže, kde jsou.

DRUHÝ SLUHA.
Mám hlavu, pane, co polena najde
bez obtěžování Petra.

[Odchází.]

KAPULET.
U Boží mše, dobře řečeno; veselý lotr, ha.
Budeš mít hlavu z klády. – Na mou věru, je den.
Hrabě bude tu s hudbou vzápětí,
jak řekl, že bude. Slyším ho poblíž.

[Hraje hudba.]

Chůvo! Ženo! Co, hoj! Co, Chůvo, říkám!

[Vrací se Chůva.]

Jdi vzbudit Julii, jdi a upravit ji.
Já půjdu pohovořit s Parisem. Spěchej, pospíchej,

pospěš; ženich už přišel.
Pospěš, povídám.

[Odcházejí.]

AKT IV. – SCÉNA V. Juliina komnata; Julie na lůžku.

[Vstupuje Chůva.]

CHŮVA.
Paní! Co, paní! Julie! Pevně spí, zaručuji, ona.
Nu, jehňátko, nu, paní, fuj, ty ospalče!
Nu, lásko, povídám! Paní! Zlatíčko! Nu, nevěsto!
Co, ani slovo? Vybíráš si teď, co ti ještě patří.
Spi na týden; neboť příští noc, zaručuji,
hrabě Paris má zacíleno,
že si odpočneš jen málo. Bůh mi odpusť!
Na mou duši, amen. Jak tvrdě spí!
Musím ji probudit. Paní, paní, paní!
Ano, ať tě hrabě vezme v posteli,
on už tě postaví, na mou věru. Nebude to?
Co, oblečená a v šatech, a zas dolů?
Musím vás probudit. Paní! Paní! Paní!
Běda, běda! Pomoc, pomoc! Má paní je mrtvá!
Ó žal, že jsem se vůbec narodila.
Nějakou aqua vitae, hoj! Můj pane! Má paní!

[Vstupuje paní Kapuletová.]

PANÍ KAPULETOVÁ.
Co je to zde za hluk?

CHŮVA.
Ó žalostný den!

PANÍ KAPULETOVÁ.
Co se stalo?

CHŮVA.
Pohleďte, pohleďte! Ó těžký den!

PANÍ KAPULETOVÁ.
Ó, běda mi, běda! Mé dítě, můj jediný život.
Oživ, pohlédni vzhůru, nebo zemřu s tebou.
Pomoc, pomoc! Volejte pomoc.

[Vstupuje Kapulet.]

KAPULET.
Pro hanbu, přiveďte Julii, její pán přišel.

CHŮVA.
Je mrtvá, zesnulá, je mrtvá; běda dni!

PANÍ KAPULETOVÁ.
Běda dni, je mrtvá, je mrtvá, je mrtvá!

KAPULET.
Ha! Ať ji vidím. Běda! Je studená,
krev jí ustrnula a klouby jsou ztuhlé.
Život a tyto rty jsou dávno rozděleni.
Smrt na ní leží jako nečasný mráz
na nejsladším květu celého pole.

CHŮVA.
Ó žalostný den!

PANÍ KAPULETOVÁ.
Ó strastná chvíle!

KAPULET.
Smrt, jež mi ji vzala, abych nad ní kvílel,
mi váže jazyk a nedá mi mluvit.

[Vstupuje bratr Vavřinec s Parisem a hudebníky.]

BRATR VAVŘINEC.
Pojďte, je nevěsta připravena jít do chrámu?

KAPULET.
Připravena jít, ale nikdy ne vrátit se.
Ó synu, tu noc před tvým svatebním dnem
smrt ulehla s tvou nevěstou. Tam leží,
květ, kterým byla, uvadlý jím.
Smrt je můj zeť, smrt můj dědic;
mou dceru si vzala. Zemřu
a nechám jí vše; život, majetek, vše patří smrti.

PARIS.
Dlouho jsem se těšil spatřit tvář toho jitra,
a dalo mi takový pohled jako tento?

PANÍ KAPULETOVÁ.
Prokletý, nešťastný, bídný, nenávistný dni.
Nejubožejší hodina, co kdy čas spatřil
v trvající námaze své poutě.
Jen jedno, ubohé jedno, jedno ubohé a milující dítě,
jediná věc, z níž se radovat a těšit,
a kruté smrti mi ji sebrala z očí.

CHŮVA.
Ó žal! Ó žalostný, žalostný, žalostný dni.
Nejbědnější dni, nejžalostnější dni,

co kdy, co kdy jsem spatřila!
Ó dni, ó dni, ó dni, ó nenávistný dni.
Nikdy jsem neviděla tak černý den.
Ó žalostný dni, ó žalostný dni.

PARIS.
Zklamán, rozveden, zraněn, potupen, zabit.
Nejnenávistnější smrti, tebou oklamán,
tebou krutou, krutou zcela svržen.
Ó lásko! Ó živote! Ne život, ale láska ve smrti!

KAPULET.
Pohrdán, utrápen, nenáviděn, umučen, zabit.
Nepohodlný čase, proč jsi přišel teď
zavraždit, zavraždit naši slavnost?
Ó dítě! Ó dítě! Má duše, a ne mé dítě,
mrtvá jsi. Běda, mé dítě je mrtvé,
a s mým dítětem jsou pohřbeny mé radosti.

BRATR VAVŘINEC.
Mír, hoj, pro hanbu. Lék zmatku nežije
v těchto zmatcích. Nebe a vy sami
jste měli podíl na této spanilé dívce, teď nebe má vše,
a tím lépe pro dívku.
Svůj podíl v ní jste nemohli uchránit před smrtí,
ale nebe si uchovává svůj podíl ve věčném životě.
Nejvíc, co jste hledali, bylo její povýšení,
neboť vaše nebe bylo, aby byla povýšena,
a vy teď pláčete, vidouce, že je povýšena
nad mraky, tak vysoko jako nebe samo?
Ó, v této lásce milujete své dítě tak špatně,
že šílíte, vidouce, že je jí dobře.

Není dobře provdaná, co žije provdána dlouho,
ale ta je nejlépe provdána, co umírá provdaná mladá.
Osušte své slzy, a vložte svůj rozmarýn
na tuto krásnou mrtvolu, a jak je zvyk,
v jejím nejlepším šatu neste ji do chrámu;
neb i když vroucí povaha nám velí plakat,
přec jsou slzy přírody veselí rozumu.

KAPULET.
Vše, co jsme nachystali jako slavnost,
obrací se ze svého úkolu v černý pohřeb:
naše nástroje v melancholické zvony,
naše svatební hostinu ve smutnou pohřební tryznu;
naše slavnostní hymny v posmutnělé žalozpěvy;
naše svatební kytice slouží k pohřbené mrtvole,
a všechny věci se mění v opak.

BRATR VAVŘINEC.
Pane, jděte dovnitř, a, paní, jděte s ním,
a vy, pane Parisi, každý se připravte
následovat tuto krásnou mrtvolu k jejímu hrobu.
Nebe se nad vámi hněvá za nějaké zlo;
víc je nepohněvejte, křížíce jeho vysokou vůli.

[Kapulet, paní Kapuletová, Paris a bratr Vavřinec odcházejí.]

PRVNÍ HUDEBNÍK.
Na mou věru, můžeme sbalit píšťaly a jít.

CHŮVA.
Dobří poctiví chlapi, ach, sbalte, sbalte,
neb dobře víte, že to je žalostný případ.

PRVNÍ HUDEBNÍK.
Ano, na mou duši, ten případ se dá napravit.

[Chůva odchází.]

[Vstupuje Petr.]

PETR.
Hudebníci, ó, hudebníci, „Útěcha srdce“, „Útěcha srdce“, ó, chcete-li, abych žil, zahrajte „Útěcha srdce“.

PRVNÍ HUDEBNÍK.
Proč „Útěcha srdce“?

PETR.
Ó hudebníci, protože mé srdce samo hraje „Mé srdce je plné“. Ó zahrajte mi nějaký veselý smutek, abyste mě utěšili.

PRVNÍ HUDEBNÍK.
Žádný smutek my, teď není čas hrát.

PETR.
Takže ne?

PRVNÍ HUDEBNÍK.
Ne.

PETR.
Pak vám to dám, až vám to zní.

PRVNÍ HUDEBNÍK.
Co nám dáte?

PETR.
Peníze ne, na mou věru, ale posměch! Dám vám muzikanta.

PRVNÍ HUDEBNÍK.
Pak já vám dám sluhotrumbentu.

PETR.
Pak já položím dýku sluhotrumbenty na vaši kebuli. Nebudu nosit vrtkavé noty. Já vám zazpívám re, já vám zazpívám fa. Rozumíte mi?

PRVNÍ HUDEBNÍK.
Když nám zapíváte re a fa, dáváte nám noty.

DRUHÝ HUDEBNÍK.
Prosím vás, zastrčte dýku, a vytáhněte svůj důvtip.

PETR.
Pak na vás jdu důvtipem. Umlátím vás železným důvtipem a schovám svou železnou dýku. Odpovězte mi jako muži.
„Když kousavé žaly srdce raní,
a bolestné smutky mysl tíží,
pak hudba se svým stříbrným zvoněním“ –
Proč „stříbrné zvonění“? Proč „hudba se svým stříbrným zvoněním“? Co říkáte, Simon Catling?

PRVNÍ HUDEBNÍK.
Na mou duši, pane, protože stříbro má sladký zvuk.

PETR.
Prázdné řeči! Co říkáte, Hugh Rebeck?

DRUHÝ HUDEBNÍK.
Říkám „stříbrný zvuk“, protože hudebníci znějí pro stříbro.

PETR.
Prázdné řeči taky! Co říkáte, James Soundpost?

TŘETÍ HUDEBNÍK.
Na mou věru, nevím, co říct.

PETR.
Ó, odpusťte, vy jste zpěvák. Řeknu to za vás. Je to „hudba se svým stříbrným zvoněním“, protože hudebníci nemají zlato za hraní.
„Pak hudba se svým stříbrným zvoněním
rychlou pomoc i úlevu dá.“

[Odchází.]

PRVNÍ HUDEBNÍK.
Jaký to morový ničema!

DRUHÝ HUDEBNÍK.
Oběs ho, Jacku. Pojď, zajdeme sem dovnitř, počkáme na truchlící a zůstaneme na oběd.

[Odcházejí.]

AKT V.

AKT V. – SCÉNA I. Mantova. Ulice.

[Vstupuje Romeo.]

ROMEO.
Mohu-li věřit lichotnému oku spánku,
mé sny věští mi radostné zvěsti po ruce.
Pán mé hrudi sedí lehce na svém trůně;
a celý dnešní den mě nezvyklý duch
nese nad zemí veselými myšlenkami.
Snilo se mi, že mě má paní našla mrtvého, –
podivný sen, co mrtvému dává myslet! –
a vdechla mi do rtů polibkem takový život,
že jsem oživl a byl císařem.
Ach mně, jak sladká je sama vlastněná láska,
když jen stíny lásky jsou tak bohaté v radosti.

[Vstupuje Baltasar.]

Zprávy z Verony! Nuže, Baltasare?
Nenosíš mi dopisy od bratra?
Jak se má paní? Je můj otec v pořádku?
Jak se má má Julie? Zas se ptám;
nic nemůže být zlé, je-li jí dobře.

BALTASAR.
Pak je jí dobře, a nic nemůže být zlé.
Její tělo spí v Kapuletově hrobce,
a její nesmrtelná část žije s anděly.
Viděl jsem ji uložit v hrobce jejích blízkých,
a hned jsem spěchal poštou vám to říci.
Ó, odpusťte mi, že nesu tyhle zlé zvěsti,
neb to byl můj úřad, jejž jste mi ponechal.

ROMEO.
Je to tedy pravda? Pak vám vzdoruji, hvězdy!
Znáš můj byt. Opatři mi inkoust a papír,
a najmi poštovní koně. Odjíždím dnes v noci.

BALTASAR.
Snažně prosím, pane, mějte trpělivost.
Vaše pohledy jsou bledé a divoké, a hlásají
nějaké neštěstí.

ROMEO.
Pch, mýlíš se.
Nech mě, a učiň, co ti nařizuji.
Nemáš mi žádný dopis od bratra?

BALTASAR.
Ne, můj dobrý pane.

ROMEO.
Nevadí. Jdi,
a najmi ty koně. Hned budu s tebou.

[Baltasar odchází.]

Nu, Julie, dnes v noci budu ležet s tebou.
Hledejme prostředek. Ó, zlo, jak jsi rychlé,
že vstupuješ do myšlenek zoufalých mužů.
Vzpomínám si na lékárníka, –
a tady poblíž bydlí, – jehož jsem si nedávno všiml:
v rozedraných hadrech, s převislým obočím,
sbíral byliny, hubený byl jeho vzhled,
ostrá bída ho obrala až na kost;
a v jeho nuzném krámě visela želva,
vycpaný aligátor a jiné kůže
podivných ryb; a kolem jeho polic
nuzný výčet prázdných krabic,
zelených hliněných hrnců, měchýřů a plesnivého semene,
zbytky motouzu a staré pecičky z růží
řídce rozházeny, aby to budilo zdání.
Všimnuv si této nouze, řekl jsem si sám k sobě:
A kdyby člověk teď potřeboval jed,
jehož prodej je v Mantově na místě trestán smrtí,
tady žije bídný ubožák, co by mu ho prodal.
Ó, tahle myšlenka jen předběhla mou potřebu,
a tenhle nuzný muž mi ho musí prodat.
Jak si pamatuji, tohle má být ten dům.
Jsouc svátek, nuzákův krám je zavřený.
Co, hola! Lékárníku!

[Vstupuje lékárník.]

LÉKÁRNÍK.
Kdo tak hlasitě volá?

ROMEO.
Pojď sem, muži. Vidím, že jsi chudý.

Vezmi, zde je čtyřicet dukátů. Dej mi
drahm jedu, takového rychle působícího prostředku,
který se rozprostře všemi žilami,
aby ten, co ho vezme, přesycen životem, padl mrtev,
a aby trup byl zbaven dechu
tak prudce, jako prudký prach zapálený
pospíchá z osudného lůna děla.

LÉKÁRNÍK.
Takové smrtelné drogy mám, ale mantovský zákon
je smrt každému, kdo je prodává.

ROMEO.
Jsi tak nahý a plný bídy,
a bojíš se umřít? Hlad je v tvých tvářích,
nouze a útlak ti vyhladověl v očích,
pohrdání a žebrota visí ti na zádech.
Svět ti není přítelem, ani zákon světa;
svět ti nedává zákon, co by tě zbohatil;
nebuď tedy chudý, ale poruš jej a vezmi tohle.

LÉKÁRNÍK.
Má chudoba, ale ne má vůle, souhlasí.

ROMEO.
Platím tvé chudobě, ne tvé vůli.

LÉKÁRNÍK.
Vlej to do jakékoli tekutiny chceš
a vypij to celé; a kdybys měl sílu
dvaceti mužů, zabilo by tě to hned.

ROMEO.
Zde je tvé zlato, horší jed pro duše lidí,
který koná víc vražd na tomto odporném světě
než ty ubohé směsi, jež nesmíš prodat.
Já ti prodávám jed, ty jsi mi neprodal žádný.
Sbohem, kup si jídlo, a sám sebe se naživ.
Pojď, posilo, ne jede, pojď se mnou dnes;
k Juliinu hrobu – tam ty se vznes.

[Odcházejí.]

AKT V. – SCÉNA II. Cela bratra Vavřince.

[Vstupuje bratr Jan.]

BRATR JAN.
Svatý františkánský bratře! Bratře, hoj!

[Vstupuje bratr Vavřinec.]

BRATR VAVŘINEC.
Tohle by měl být hlas bratra Jana.
Vítej z Mantovy. Co praví Romeo?
Nebo, je-li jeho mysl napsána, dej mi jeho dopis.

BRATR JAN.
Když jsem šel vyhledat bosého bratra,
jednoho z našeho řádu, aby mě doprovázel,
tady v tomto městě navštěvoval nemocné,
a když jsem ho našel, strážci města,
podezírajíce, že jsme oba v domě,
kde řádil nakažlivý mor,
zapečetili dveře a nedali nám výjít,
tak že moje cesta do Mantovy byla zastavena.

BRATR VAVŘINEC.
Kdo tedy odnesl můj dopis Romeovi?

BRATR JAN.
Nemohl jsem ho odeslat, – zde je zpět, –
ani sehnat posla, aby ti ho přinesl;
tak se báli nákazy.

BRATR VAVŘINEC.
Nešťastný osud! Při mém bratrství,
ten dopis nebyl nicotný, ale plný náhlé zprávy
drahého významu, a jeho opomenutí
může způsobit mnoho nebezpečí. Bratře Jene, jdi,
sežeň mi železný sochor a přines mi ho hned
do mé cely.

BRATR JAN.
Bratře, jdu a přinesu ti ho.

[Odchází.]

BRATR VAVŘINEC.
Teď musím k hrobce sám.
Během těch tří hodin se krásná Julie probudí.
Bude mi mnoho vyčítat, že Romeo
neví o těchto nehodách;
ale napíšu znovu do Mantovy,
a budu ji držet ve své cele, dokud Romeo nepřijde.
Ubohá živá mrtvola, zavřená v hrobě mrtvého.

[Odchází.]

AKT V. – SCÉNA III. Hřbitov; v něm Kapuletovská hrobka.

[Vstupují Paris a jeho páže, nesoucí květiny a pochodeň.]

PARIS.
Dej mi, hochu, tu pochodeň. Odejdi a stůj opodál.
Ale uhas ji, nerad bych byl spatřen.
Pod ten tis se natáhni ve své délce,
drže ucho těsně u duté země;
žádná noha pak nešlápne na hřbitov,
jsa uvolněný, nepevný, kopáním hrobů,
aniž bys ji neslyšel. Zapískej na mne pak
jako signál, že slyšíš něco se blížit.
Podej mi ty květy. Učiň, co ti kážu, jdi.

PÁŽE.
[Stranou.] Skoro se bojím stát tu sám
na hřbitově; však odvážím se.

[Odstupuje.]

PARIS.
Sladký květe, květy ti stelu svatební lože.
Ó žal, baldachýn tvůj jsou prach a kameny holé,
které sladkou vodou po nocích rositi budu,
nebo nemám-li ji, slzami – rosou žalu i studu.
Pohřební obřad, jenž pro tebe uchovám,
každou noc tvůj hrob zdobit a plakat tam.

[Páže hvízdne.]

Chlapec dává znamení, že se cosi blíží.
Čí prokletá noha se dnes v noci sem tudy sune,
že kříží můj obřad a pravé lásky dar?
Co, s pochodní! Noc, zakryj mě na krátký čas.

[Odstupuje.]

[Vstupují Romeo a Baltasar s pochodní, krumpáčem atd.]

ROMEO.
Dej mi ten krumpáč a to páčidlo železné.
Zadrž, vezmi tento dopis; časně ráno
dohlédni, abys jej dal mému pánu a otci.
Dej mi světlo; na svůj život ti ukládám,
cokoliv uslyšíš či spatříš, zůstaň opodál
a nepřerušuj mě v mém konání.
Proč sestupuji do tohoto lože smrti,
je zčásti abych uviděl tvář své paní,
ale hlavně, abych vzal odsud z jejího
mrtvého prstu drahý prsten, prsten,
jenž musím užít v drahém poslání.
Proto odsud, pryč. Pakli však ze žárlivosti
se vrátíš slídit, co dál mínil budu konat,
při nebi tě budu rvát kloub po kloubu,
a rozmetám tenhle hladový hřbitov tvými údy.
Čas a mé úmysly jsou divoce krvelačné;
divočejší a neúprosnější daleko,
než prázdní tygři či bouřící moře.

BALTASAR.
Odejdu, pane, a nebudu vás obtěžovat.

ROMEO.
Tak mi ukážeš přátelství. Vezmi si tohle.
Žij a buď šťastný, a sbohem, dobrý příteli.

BALTASAR.
[Stranou.] Přes to vše se zde opodál ukryji.
Jeho pohledů se bojím, a jeho záměrů pochybuji.

[Odstupuje.]

ROMEO.
Ty odporná tlamo, ty lůno smrti,
nasycená nejdražším soustem země,
tak ti nutím tvé zpuchřelé čelisti otevřít,

[Páčí dveře hrobky.]

a navzdory tomu tě nacpu dalším jídlem.
PARIS.
Tohle je ten vyhnaný pyšný Montek,
co zabil bratrance mé lásky, – kterýmžto žalem,
jak se předpokládá, krásná bytost zemřela, –
a sem přišel páchat nějakou podlou hanbu
na mrtvých tělech. Zatknu ho.

[Vystupuje vpřed.]

Zastav tu svou neposvěcenou práci, podlý Monteku.
Může být pomsta pronásledována dál než za smrt?
Odsouzený ničemo, zatýkám tě.
Poslechni a pojď se mnou, neboť musíš zemřít.

ROMEO.
Vskutku musím; a proto jsem sem přišel.
Dobrý mladý pane, nepokoušej zoufalce.

Odleť odsud a nech mě. Pomysli na tyto zemřelé;
nechť tě poděsí. Snažně tě prosím, mladíku,
neuvaluj další hřích na mou hlavu
tím, že mě ženeš do vzteku. Ó, odejdi.
Při nebi, mám tě raději, než sebe sama;
neboť jsem přišel sem ozbrojen proti sobě.
Nezůstávej, odejdi, žij, a potom povídej,
že milost šílence ti velela utéci.

PARIS.
Vzdoruji tvému zaklínání,
a zatýkám tě tu jako zločince.

ROMEO.
Pokoušíš mě? Pak si na tebe, hochu!

[Bojují.]

PÁŽE.
Ó Pane, bojují! Jdu zavolat stráž.

[Odchází.]

PARIS.
Ó, jsem zabit! *[Padá.]* Jsi-li milosrdný,
otevři hrob, polož mě k Julii.

[Umírá.]

ROMEO.
Na mou věru, učiním tak. Nechť pohlédnu na tu tvář.
Merkuciův příbuzný, vznešený hrabě Parisi!
Co mi řekl můj muž, když má zmítaná duše
mu nenaslouchala, jak jsme jeli? Myslím,
že mi řekl, že si měl Paris vzít Julii.

Neřekl snad? Nebo se mi to zdálo?
Nebo šílím, slyšíc jej mluvit o Julii,
že si to myslím? Ó, podej mi ruku,
jeden se mnou vepsaný v knize kyselého neštěstí.
Pochovám tě v hrobě triumfu.
Hrobě? Ó ne, lucerně, zabitý mladíku,
neboť zde leží Julie, a její krása činí
tuto klenbu slavnostní síní plnou světla.
Smrti, lež tu, pohřbena mrtvým.

[Pokládá Parise do hrobky.]

Jak často, když jsou lidé u konce smrti,
bývají veselí! Čemuž jejich strážci říkají
blesk před smrtí. Ó, jak toto mohu
nazvat bleskem? Ó má lásko, má ženo,
smrt, co vysála med tvého dechu,
ještě neměla žádnou moc nad tvou krásou.
Nejsi dobyta. Krásy prapor dosud
je nachový na tvých rtech a tvých tvářích,
a bledý prapor smrti není vztyčen tam.
Tybalte, ty-li tam ležíš ve svém krvavém rubáši?
Ó, jakou větší laskavost ti mohu prokázat,
než tou rukou, jež přeťala tvé mládí ve dví,
rozdělit toho, co ti byl nepřítelem?
Odpusť mi, bratrance. Ach, drahá Julie,
proč jsi stále tak krásná? Mám uvěřit,
že nehmotná smrt je zamilována;
a že ten hubený odporný netvor tě drží
tady v temnotě, aby byla jeho milenkou?
Ze strachu z toho zůstanu stále s tebou,
a nikdy neopustím tento palác temné noci.

Zde, zde zůstanu
s červy, co jsou tvými komornými. Ó, zde
si zřídím své věčné spočinutí;
a setřesu ze svého světem unaveného těla
jho nepříznivých hvězd. Oči, pohleďte naposledy.
Paže, přijměte poslední objetí! A rty, ó vy,
dveře dechu, zpečeťte spravedlivým polibkem
věčnou smlouvu s pohltnou smrtí.
Pojď, trpký průvodče, pojď, nechutný vůdce.
Ty zoufalý kormidelníku, teď najeď naráz
na drtivé skaliny svou mořem znavenou bárkou.
Tobě, lásko má! *[Pije.]* Ó pravý lékárníku!
Tvé drogy jsou rychlé. S tímto polibkem umírám.

[Umírá.]

[Vstupuje na druhém konci hřbitova bratr Vavřinec s lucernou, sochorem a rýčem.]

BRATR VAVŘINEC.
Svatý František buď mým pomocníkem. Jak často
tuto noc staré mé nohy klopýtaly o hroby?
Kdo tam? Kdo to tak pozdě koná společnost mrtvým?

BALTASAR.
Zde jeden, přítel, co vás dobře zná.

BRATR VAVŘINEC.
Buď blaho s vámi. Řekněte, dobrý příteli,
jaká to pochodeň tam marně půjčuje své světlo
larvám a bezokým lebkám? Jak rozeznávám,
hoří v hrobce Kapuletů.

BALTASAR.
Hoří, svatý pane, a tam je můj pán,
jeden, jehož máte rád.

BRATR VAVŘINEC.
Kdo je to?

BALTASAR.
Romeo.

BRATR VAVŘINEC.
Jak dlouho tam je?

BALTASAR.
Celou půlhodinu.

BRATR VAVŘINEC.
Pojď se mnou do klenby.

BALTASAR.
Nemohu, pane;
můj pán neví, než že jsem odešel,
a hrozivě mi vyhrožoval smrtí,
kdybych zůstal pozorovat jeho záměry.

BRATR VAVŘINEC.
Zůstaň tedy, půjdu sám. Strach se mě zmocňuje.
Ó, velmi se bojím nějakého nešťastného zla.

BALTASAR.
Když jsem spal pod tím tisem,
zdálo se mi, že se můj pán s někým bil,
a že můj pán ho zabil.

BRATR VAVŘINEC.
Romeo! *[Postupuje.]*
Běda, běda, co je to za krev, co barví
kamenný vchod tohoto hrobu?
Co znamenají tyto bezpánské a krvavé meče
ležet nabarvené u tohoto místa míru?

[Vstupuje do hrobky.]

Romeo! Ó, bledý! Kdo ještě? Co, i Paris?
A promočený krví? Ach, jaká nevlídná hodina
je vinna touto žalostnou náhodou?
Dáma se hýbe.

[Julie se probouzí a hýbe se.]

JULIE.
Ó útěcho dávající bratře, kde je můj pán?
Dobře si pamatuji, kde jsem měla být,
a tam jsem. Kde je můj Romeo?

[Zevnitř hluk.]

BRATR VAVŘINEC.
Slyším jakýsi hluk. Paní, pojďte z toho hnízda
smrti, nákazy a nepřirozeného spánku.
Větší moc, než jíž můžeme odporovat,
zmařila naše úmysly. Pojďte, pojďte pryč.
Tvůj manžel ve tvé náruči leží mrtev;
a Paris též. Pojď, umístím tě
mezi sesterstvem svatých jeptišek.
Nestůj ptát se, neboť stráž přichází.
Pojď, jdi, dobrá Julie. Nesmím se déle zdržovat.

JULIE.
Jdi, odejdi, neboť já tu zůstanu.

[Bratr Vavřinec odchází.]

Co tu je? Pohár sevřený v ruce mé pravé lásky?
Jed, vidím, byl jeho předčasným koncem.
Ó lotříku. Vypils vše, a žádnou přátelskou kapku
jsi mi nenechal, co by mi pomohla za tebou?
Políbím tvé rty. Snad na nich ještě
nějaký jed visí, aby mi oživující smrt dal.

[Políbí ho.]

Tvé rty jsou teplé!
PRVNÍ STRÁŽNÝ.
[Zevnitř.] Veď nás, chlapče. Kudy?

JULIE.
Hle, hluk? Pak budu stručná. Ó šťastná dýko.

[Chytá Romeovu dýku.]

Tohle je tvá pochva. _[Bodá se._] Tam odpočívej, a nech mě zemřít.

[Padá na Romeovo tělo a umírá.]

[Vstupuje stráž s Parisovým pážetem.]

PÁŽE.
Tohle je to místo. Tam, kde ta pochodeň hoří.

PRVNÍ STRÁŽNÝ.
Země je krvavá. Hledejte okolo hřbitova.
Jděte, někteří z vás, zajměte, koho najdete.

[Někteří ze stráže odcházejí.]

Žalostný pohled! Zde leží zabitý hrabě,
a Julie krvácí, teplá, čerstvě mrtvá,
jež zde dva dny ležela pohřbena.
Jděte říci knížeti; běžte ke Kapuletům.
Probuďte Monteky, jiní pátrejte.

[Další ze stráže odcházejí.]

Vidíme zemi, na níž tato trápení leží,
ale pravý základ všech těch žalostných trápení
nemůžeme bez vysvětlení rozeznat.

[Vracejí se někteří ze stráže s Baltasarem.]

DRUHÝ STRÁŽNÝ.
Zde je Romeův muž. Našli jsme ho na hřbitově.

PRVNÍ STRÁŽNÝ.
Držte ho v bezpečí, dokud sem nepřijde kníže.

[Vracejí se další ze stráže s bratrem Vavřincem.]

TŘETÍ STRÁŽNÝ.
Zde je bratr, co se třese, vzdychá a pláče.
Vzali jsme mu tento krumpáč a tento rýč,
jak šel odsud ze strany hřbitova.

PRVNÍ STRÁŽNÝ.
Veliké podezření. Zadržte i bratra.

[Vstupují kníže a jeho družina.]

KNÍŽE.
Jaké neštěstí je tak časně vzhůru,
že nám odvolává osobu z ranního odpočinku?

[Vstupují Kapulet, paní Kapuletová a jiní.]

KAPULET.
Co by to mělo být, že tak vně křičí?

PANÍ KAPULETOVÁ.
Ó lidé v ulici volají Romeo,
jiní Julie, a někteří Paris, a všichni běží
s otevřeným jekotem k naší hrobce.

KNÍŽE.
Jaký strach je to, co nám bije v uších?

PRVNÍ STRÁŽNÝ.
Vznešený pane, zde leží zabitý hrabě Paris,
a Romeo mrtev, a Julie, předtím mrtvá,
teplá a čerstvě zabitá.

KNÍŽE.
Hledejte, pátrejte a zjistěte, jak došlo k té podlé vraždě.

PRVNÍ STRÁŽNÝ.
Zde je bratr, a Romeův sluha, zabitý,
s nástroji při nich vhodnými pro otvírání
hrobů těchto mrtvých.

KAPULET.
Ó nebe! Ó ženo, hleď, jak krvácí naše dcera!
Tahle dýka přešlápla, neboť hle, její pochva
je prázdná na zádech Monteka,
a špatně zasunuta v hrudi mé dcery.

PANÍ KAPULETOVÁ.
Ó mně! Ten pohled smrti je jako zvon,

co svolává mé stáří do hrobu.

[Vstupuje Montek a jiní.]

KNÍŽE.
Pojď, Monteku, neboť jsi časně vzhůru
spatřit, že tvůj syn a dědic padl ještě časněji.

MONTEK.
Běda, pane, má žena zemřela dnes v noci.
Žal pro vyhnanství syna jí vzal dech.
Jaký další žal se spiknul proti mému stáří?

KNÍŽE.
Pohleď, a uvidíš.

MONTEK.
Ó ty nevychovaný! Jaké je to způsoby,
tlačit se před otce do hrobu?

KNÍŽE.
Zavřete ústa pobouření na chvíli,
dokud neobjasníme tyto nejasnosti,
a nepoznáme jejich pramen, hlavu, pravý původ,
a pak budu generálem vašich žalů,
a povedu vás až ke smrti. Zatím se vzdejte,
a nechť neštěstí je otrokem trpělivosti.
Předveďte podezřelé osoby.

BRATR VAVŘINEC.
Já jsem největší, schopný nejméně,
a přec nejvíce podezřelý, neboť čas i místo
jsou proti mně, z této strašlivé vraždy.

A zde stojím, abych se obvinil i očistil
sám sebe odsouzený i sám sebe omluvený.

KNÍŽE.
Tedy řekni rovnou, co o tom víš.

BRATR VAVŘINEC.
Budu stručný, neboť mé krátké datum dechu
není tak dlouhé jako je zdlouhavá povídka.
Romeo, tam mrtvý, byl manželem té Julie,
a ona, tam mrtvá, té Romeovou věrnou chotí.
Já jsem je oddal; a jejich tajný svatební den
byl Tybaltovým dnem zkázy, jehož nečasná smrt
vyhnala toho novomanžela z tohoto města;
pro něhož, a ne pro Tybalta, Julie strádala.
Vy, abyste odstranili z ní obležení žalu,
jste ji zasnoubili, a chtěli ji násilím provdat
za hraběte Parise. Tu přišla ke mně,
a s divokými pohledy mě prosila vymyslet nějaký způsob,
jak ji zbavit toho druhého sňatku,
nebo že se v mé cele zabije.
Pak jsem jí dal, dle svého umění,
uspávací lektvar, který způsobil účinek,
jaký jsem zamýšlel, neboť na ní vyvolal
podobu smrti. Mezitím jsem psal Romeovi,
aby přišel sem tuto strašnou noc,
aby pomohl ji vzít z vypůjčeného hrobu,
jsa čas, kdy síla lektvaru měla pominout.
Ale ten, co nesl můj dopis, bratr Jan,
byl zdržen nehodou; a včera v noci
mi vrátil můj dopis zpět. Pak samojediný,

ve stanovenou hodinu jejího procitnutí,
jsem přišel vzít ji z hrobky jejích blízkých,
a chtěl ji ukrýt tajně ve své cele,
dokud bych mohl pohodlně poslat pro Romea.
Ale když jsem přišel, chvíli před časem
jejího procitnutí, zde nečasně leželi
vznešený Paris a pravý Romeo mrtvi.
Ona se probouzí; a já ji žádal, aby vyšla
a snesla toto dílo nebes s trpělivostí.
Ale pak nějaký hluk mě vyděsil z hrobky;
a ona, příliš zoufalá, nechtěla jít se mnou,
ale, jak se zdá, spáchala na sobě násilí.
To vše vím; a svatbu
zná i její Chůva. A jestli něco z toho
pochybením mým ublíženo, nechť můj starý život
je obětován, hodinu před svým časem,
nejpřísnějšímu zákonu.

KNÍŽE.
Vždycky jsme tě znali jako svatého muže.
Kde je Romeův sluha? Co může on říci k tomu?

BALTASAR.
Přinesl jsem svému pánu zprávu o Juliině smrti,
a tu v pospěchu přijel z Mantovy
na toto místo, k této hrobce.
Tenhle dopis mi časně kázal dát svému otci,
a hrozil mi smrtí, když šel do klenby,
pokud neodejdu a nenechám ho tam.

KNÍŽE.
Podej mi ten dopis, podívám se na něj.

Kde je páže hraběte, co přivolalo stráž?
Hochu, co dělal tvůj pán na tomto místě?

PÁŽE.
Přišel sem s květinami zasypat hrob své paní,
a nařídil mi stát opodál, a tak jsem učinil.
V tom přišel někdo se světlem otevřít hrobku,
a vzápětí můj pán vytasil proti němu,
a tu jsem utekl zavolat stráž.

KNÍŽE.
Tento dopis potvrzuje slova bratra,
průběh jejich lásky, zprávu o její smrti.
A zde píše, že si koupil jed
od ubohého lékárníka, a s tím
přišel do této klenby zemřít a ulehnout s Julií.
Kde jsou ti nepřátelé? Kapulete, Monteku,
hleďte, jaký bič padl na vaši nenávist,
že nebe nachází způsob, jak zabít vaše radosti láskou!
A já, že jsem přimhouřil oko nad vašimi svářemi,
jsem ztratil pár příbuzných. Všichni jsou potrestáni.

KAPULET.
Ó bratře Monteku, podej mi svou ruku.
Tohle je věno mé dcery, neboť víc
žádat nemohu.

MONTEK.
Já ti však mohu dát více,
neb postavím její sochu z ryzího zlata,
že co Verona pod tím jménem známa,

žádná postava v takové ceně stát nebude,
jako věrné a oddané Julie.

KAPULET.
Stejně bohatý ať Romeo po boku své paní leží,
chudé oběti naší zášti.

KNÍŽE.
Zasmušilý mír přináší nám toto ráno;
ze žalu slunce neukáže tvář.
Pojďme a dál o těch smutných věcech znáno;
jedněm bude odpuštěno, druhé stihne kár.
Neb smutnější povídka od věků nezní vám,
než co o Julii a Romeovi dnes zpíván.

[Odcházejí.]

William Shakespeare: Romeo a Julie

Překlad: Audioknihy CZ. Nový český překlad z originálu, který vznikl pro tento projekt a prošel nezávislou korekturou.

Zdroj originálního textu: Project Gutenberg #1513.

Originální text je volné dílo. Překlad a vydání: Audioknihy CZ, licence CC BY 4.0. Můžete jej sdílet a dál používat, pokud uvedete zdroj (Audioknihy CZ, audioknihycz.cz/kniha/romeo-a-julie-shakespeare/).

Audioknihu připravujeme. Další knihy a audioknihy zdarma najdete na audioknihycz.cz/kniha/romeo-a-julie-shakespeare/.